

וטהר לבנו

חידושים וחידושים

האזינו – שבת שובה

להצלחת התורם ומשפחתו

ויהי רצון שתפילות תלמידי הצדיקים יחד עם תפילותיכם יעלו ויתקבלו לרצון

שבנות התורם הנכבד

שירה בת יצחק ואנה ותהילה בת יצחק ואנה

יתחזקו ויתעלו ביראת שמים לתפארת המשפחה ועם ישראל כראוי להן

ויהי רצון שהילדים: ישראל והדסה בני יצחק ואנה יגדלו ויצמחו ביראת שמים מהורה עומדת לעד אמן.

כֹּסֶף אֶזְרוּ תַּעֲבֹד לֹא מִכֶּסֶף אֶפְסֵה כִּי בִסְפֵי מִיָּדוּר מֵאֵץ לִי נִסְמָה לְמִיָּס זְמַן וְזֶה זְמַן
אֲלֵימָנוּ הַמַּגְדִּיחַ אֶתְּכֶם מִמֵּתוּק אֶתְּכֶם מִלְּחָמָה וְלִבְרִית הַבְּרִית בְּ
בְּיָדֵינוּ

< העלון מחולק חינם – בשמחה מיועד לקחת לבית ללא תשלום >

זכה נא והשתתף בהדפסת מהדורה חדשה של ספרי "וטהר לבנו"

שמרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצ"ל העיד

הספר "מעורר מאוד"

ליראת שמים, למידות טובות, וללימוד תורה

ומרן שר התורה, בקבלתו הספרים שר כמה פעמים בהתלהבות:

"וטהר לבנו בתורתך ודבק לבנו במצוותיך ויחד לבנו לאהבה וליראה את שמך"
נוסח שלא נמצא בסידורי התפילה ובמקורות

וטהר לבנו - 7 כרכים לחיזוק וזיכוי הרבים (2/7 כרכים נתרמו)

לתרומה והנצחות, ולדמי קדימה כ 170 ₪ לסט, אנא פנו :

יוחנן ריינר 0527120333 106855@gmail.com

אני מאמין שכל שבוע שהדפסת הספר מתעכב זה משמים,

ובנתיים בס"ד נוספים חידושים לספרים, אבל תפילתי שכבר שאזכה להדפיסם ולחלקם בישראל.

חודו לה' הושלם כל ה2000 העמודים של החידושים שמשלימים את 7 הכרכים.

כך יזכה בס"ד בכל כרך 400 עמודים

כרך בראשית + מועדים נחרמו - חסר כרך שמות - ויקרא - במדבר - דברים - הגדה של פסח

וטהר לבנו – האזינו

לו "חכמו", "ישכילו" זאת, "יבינו" לאחריתם - בלעם מול הנובר הדקער

מוסרי עצום, והרגיש שחייב הוא להמחיש לעצמו את יום המיתה, ש"יזכיר לו יום המיתה" בחוש ובכאילו ממש!!

ואכן אומר ועושה!! בלילה הוא נכנס לחדר הטהרה בו שוטפים את המתים לפני הקבורה, וחשב הנה לי **אמבטיה שבה משכיבים את המת** בכדי לנקותו ולשטוף אותו ולטהרו לקראת הקבורה, זה המקום בו אבלה לילה זה, "יזכיר לו יום המיתה" **הלכה למעשה!! אך** כאשר התקרב לאמבטיה לפתע ראה יד לבנה מתרוממת החוצה מהאמבטיה!!! רבי גרשון חטף שוק והתעלף!!!

וכשהתעורר מצא עצמו לפות ביד הלבנה שראה יוצאת מהאמבטיה, לפני ידיו משה לייב מחייכות אליו, כי גם הוא חפץ בהמחשה זו רק הקדים לעשות זאת קודם רבי גרשון. **ועד** יום מותו, התייסר רבי גרשון על אותו רגע בו התעלף, כי גם אם היה מת באמבטיה - הרי מת לא מסוגל להרים יד!! אלא ברור שזה עוד בחור נובהרדקער שחשב כמוהו!!! **אז** למה הוא התעלף?? וכי הגאווה שלו לא נתנה לו מקום לחשוב שעוד בחור חשב כמוהו??

ועל מחשבת גאווה זו שבאה לו תוך כדי התבוננות ליום המיתה, התייסר אותו צדיק כל ימיו. רק ראו נא מה זה עומק המוסר וגדלות אצילות האדם של **נובהרדוק**.

אך אילו הייתי פוגש בצדיק זה, הייתי מבשר לו שקיים בשלימות את דרישת התורה בפסוק זה "לו חכמו ישכילו זאת יבינו לאחריתם", כי כל מעשהו וכל פועלו וכל יסורי לבו, היו התבוננות עם המון חכמה שכל ובינה כדרישת התורה, וככה מגיעים לשלימות כראוי!!! יהי חלקי עמו!!! והלוואי ואזכה להתבונן כמוהו ולהגיע לחיזוק עצום אמן.

ללמדנו, שגם על התבוננות מוסרית צריכים הדרכה תורנית, כי בלעדיה אפשר אפילו עם רעיונות מוסריים להגיע לעבירות החמורות ביותר, ולשחיתות המידות עד השפל הנמוך ביותר!!! ורק מוסר כהלכה עם כל הכלים הנדרשים נצליח ונתעלה.

אבל בזמנינו קשה להגיע למוסר כהלכה, לכן עלינו להשתמש בדרכי גדולי ישראל וציות מושלם לדעתם, כי הם חקרו כראוי ויודעים לנווט את מסקנות המוסר כראוי, כי הם התבוננו חכמו והשכילו בנתיבי המוסר והעלו לגבהים והתקדשו בחייהם, ולכן רק הם יתנו לנו את הדרך ואת המסקנות הנדרשות, וכך נצליח גם אנחנו לתקן את מידותינו המושחתות עד לנימים הדקים המוחבאים בעומק הנסתר מהעין.

עוד דוגמא ל"עיוות מוסרי" - מלך סדום מחשיב עצמו לתלמיד של אברהם אבינו!!!

ולכן דרך חיים זו מעולם לא נאמרה מאברהם, והכל שקר מעיקרו, כי לא היה כאן שלי שלי שלך שלך, אלא היה כאן הכל שלי, ובכל זאת מה שהתגלגל לי להיות שלי מרכושך לשעבר קח ממני. **כי** אברהם אבינו ויתר על הכסף, ולא היה אכפת לו להפסיד מה שזכה בו מן הדין, כי יותר חשוב לו ששום אחיזה אפילו דמיונית לא תהיה לו ממלך סדום.

שלא יפרסם את דמיונותיו, שהוא מלך סדום תרם והעשיר את אברהם, **למרות** שברור שזה שקר מוחלט, ורק דמיון קלוש ביותר אולי אפשר לדמיין כאן, כי אפילו חיבור דמיוני עם רשע סדומי לא רצה אברהם.

ואכן מצד אחד אברהם חשב שיתכן שמלך סדום יחזור בתשובה ויפתח דף חדש, אבל מצד שני חשש ופחד שמלך סדום יחזור לסורו ולדרך חטאים, לכן אברהם נזהר שלא תהיה למלך סדום שום אחיזה בו. **והנה** למרות זהירות אברהם, בכל זאת מלך סדום שיקר וצנור חלק מהמילים של אברהם ועיוות ועל ידי זה ניצל לרעה והמציא דרך חיים "מידת סדום" בטענה שכביכול למד זאת מרבו אברהם.

ללמדנו, שאת הרוע הכי אכזרי אפשר לקבל על ידי עיוות המוסר והתורה ועיוות דברי צדיקים, ולכן עלינו לקבל את דברי התורה ודברי רבותינו בלב טהור, בלי נגיעות ובלו סילופים, ולא לקבל רק חצי מדבריהם אלא את כל דבריהם, וכמובן עליך החובה להיות בקשר עם רבנים לשמוע את דעתם הרחבה והנקייה,

יש לתמוה האם בכדי להתבונן לאחרית אדם, וכפי שכתבו חלק מהמפרשים שהכוונה למיתה, האם להתבוננות במיתה צריכים גם לחכמה וגם להשכלה וגם להבנה?? **אבל** האמת היא שכבר ראינו התבוננות ליום המיתה של שני אנשים מפורסמים, אבל נראה ונתבונן לאן הביאה אותם ההתבוננות הזו?? לאיזו תוצאה הם הגיעו מכך??

הנה עשיו אומר ליעקב: הנני הולך למות, תן לי לאכול והלעיטני מן האדום האדום הזה, דהיינו "זולל ואכול, מחר נמות"!! ולכן "ויבז עשו את הבכורה!! וכן מצאנו בבלעם הרשע, שמיד לאחר שאמר "תמות נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמוהו", מה עשה?? הלך והחטיא את עם ישראל עם קדושים עם בנות מואב!!!!

זאת אומרת שלא מספיק התבוננות על האחרית, ולא מספיק התבוננות על יום המיתה, כי לפעמים זה מביא תוצאות הפוכות לחלוטין מהמסקנה המתבקשת. **ואדרבה** אפשר להגיע דווקא דרכה לשפלות האדם, לניצול עוד משאבי תאוות ולספק עד למקסימום את היצר החומרי לפני המוות, כמו שבעלי התאוות אומרים "עוד סטייק לחטוף, ולמות בתאוה כשעוד הבשר בין שיניהם"!!

ולכן התורה דורשת חכמה, השכלה והבנה, בהתבוננות באחרית האדם, ורק בחכמה ובינה והשכל יוכל לנצל את זכירת יום המיתה כראוי לחזרה בתשובה ולתיקון המידות.

והתעוררתי לחידוש זה בזכות מאמר מוסרי שקראתי של הרב יעקב פרידמן שליט"א, שסיפר על רבי גרשון ליבמן בחור ישיבת נובהרדוק מלפני השואה, שהתעורר ברעיון

ללמדנו, שגם על התבוננות מוסרית צריכים הדרכה תורנית, כי בלעדיה אפשר אפילו עם רעיונות מוסריים להגיע לעבירות החמורות ביותר, ולשחיתות המידות עד השפל הנמוך ביותר!!! ורק מוסר כהלכה עם כל הכלים הנדרשים נצליח ונתעלה.

אבל בזמנינו קשה להגיע למוסר כהלכה, לכן עלינו להשתמש בדרכי גדולי ישראל וציות מושלם לדעתם, כי הם חקרו כראוי ויודעים לנווט את מסקנות המוסר כראוי, כי הם התבוננו חכמו והשכילו בנתיבי המוסר והעלו לגבהים והתקדשו בחייהם, ולכן רק הם יתנו לנו את הדרך ואת המסקנות הנדרשות, וכך נצליח גם אנחנו לתקן את מידותינו המושחתות עד לנימים הדקים המוחבאים בעומק הנסתר מהעין.

מתוך מה שכתבתי בהרחבה בפרשת וירא, שיתכן ומלך סדום החשיב את עצמו כתלמיד של אברהם אבינו, והפיץ דרך חיים שהלביש אותה כאילו קיבל אותה מרבו אברהם אבינו, והיא "שלי שלי שלך שלך". **שמכוח** הרשעות שלו הוא פירש באופן מעוות את מה שאמר לו אברהם אבינו "הרמתי ידי אל ה' אם מחוט ועד שרוך נעל, ואם אקח מכל אשר לך, ולא תאמר אני העשרתי את אברם", והוא הוציא מזה דרך חיים, שכל בן אדם יחיה ממה שיש לו ולא על חשבון השני, אפילו לא חוט פשוט, כלום לא מהשני, בקיצור שלי שלי ושלך שלך!!!

אבל הרשע לא סיפר את העיקר!! שאת ה"ולא תאמר אני העשרתי את אברם" - הוא לא סיפר, שאברהם בז למלך סדום אישית, שלכן מאס בכספו. **וכפי** שביארנו בפרשת לך לך, ואברהם נגעל מחוצפת מלך סדום שאמר "והרכוש קח לך", במקום לומר "תשאיר לך", כי אברהם לא היה צריך לקחת כי הם שלו תוס' גיטין ל"ח כשלל מהמלחמה, רק היה לו להשאיר אצלו, ובפרט שמלך סדום בעצמו נחשב לרכוש אברהם וכעבדו, שהרי הוא ניצח וכבש והציל אותו!!!

וַתְּהִי לִבְנֵי – הַאֲזִינוּ

ולא תהיה כשה תועה המדמיין שעושה רצון הבורא והולך בדרכי רבך, ובעצם אתה מושחת ורשע ומשחיר ומבייש את התורה ואת רבותיך בלי נקיפות מצפון כאנשי סדום ועמורה, שרק להפוך אותם לגמרי בלי להשאיר שום זכר זה הפתרון היחיד.

האזינו השמים והארץ

וגם מה הדגש ולמדה ושימה בפייהם??? ועוד צריך עיון שבתחילה משה רבינו כתב ספר ולימד את בני ישראל, ומיד אחרי זה כתוב שוב שמה כתב את דברי התורה **עד תומם**, וגם הקהיל ודיבר **עד תומם**, וכי מה הדגש **בעד תומם**??? ומה השתנה בין הכתיבה של השירה בהתחלה להמשך?? **לכן** נראה כדברי האברבנאל, שבפרשת וילך עיקר השירה הייתה **לאיים על עם ישראל לא לעשות חטאים**, וגם התראה על הסתר הפנים שעלול להיות כשיחטאו, אבל בשירת האזינו שהיא השירה הכוללת והמורחבת עיקר מטרתה **לבשר לעם ישראל על הגאולה המובטחת בלי תנאים אלא כחוק וכדברי הרמב"ן**.

ויתכן, שלכן כתוב בפרשת וילך בפעם הראשונה משה רבינו כתב ולימד זה מדבר על שירת וילך שזה עם הדגש לחטאים וההסתר פנים, אבל **הכתיבה השנייה "ושימה בפייהם"** זה מדבר על **שירת האזינו**, ששם הדגש על **אחרית הימים ועל הגאולה**.

והלשון "שימה בפייהם" מתאים מאוד לאמונה באחרית הימים, כי זה לא עניין של לימוד אלא של אמונה שחייבת לעבור במסורת כל הדורות, אבל גם שתהיה אמונה מוחשית וזמינה שנתחזק בה וממנה כל הזמן, ובפרט בזמנים הקשים, ואילו ה"ולמדה" מתאים להזהרה מהחטאים והזהרה מהעונש.

ולכן בפרשת האזינו כל המושג של **ההסתר פנים** מופיע **שונה** לחלוטין **מפרשת וילך**, שבזמן זה מופיע שבגלל ההסתרה **בני אדם יגידו** שאין אלוקים בקרבנו, ואילו בפרשתנו עניין הסתרת הפנים מופיע **שה' יתבונן** מה יעשו עם ישראל כשיש הסתרת פנים שזה עניין שונה מהנאמר קודם, כי גם המטרה כאן שונה, וכאן המטרה איך להביא את הגאולה המובטחת מתוך ההסתר פנים הנורא.

"שימה בפייהם" - המשך

ישראל בכדי שלא יהיה חילול השם, הן בחטא העגל והן במרגלים, וטענתו הייתה **"מה יאמרו הגויים אם בורא עולם ישמיד את עם ישראל???"** הרי חלילה הגויים יטענו שאין יכולת ה' להצילם ולכן השמידם".

וזה בעצם גם הטענה לגאולה העתידית כפי שהסכים הקב"ה לטענת משה, שלא יאמרו הגויים שכוחם גדול לכן הצליחו לרסק את עם ישראל, וממילא יתחלל שם שמים חלילה. **ואכן** גם בעבר בחטא העגל והמרגלים הקב"ה הסכים עם טענת משה וסלח לעם ישראל בגלל טענה זו, כך בגאולה העתידית בורא למען שמו הגדול יביא את הגאולה.

ולפי זה מובן מה שאומרים בברכה ראשונה של תפילת 18 **"וזוכר חסדי אבות, ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה**, כי מצד זכות אבות זכות זו כבר הסתיימה, אבל מצד חילול ה' למען שמו זה הסיבה שהקב"ה מביא את הגואל. **ואולי** כוונת התפילה היא, שבגלל זכות אבות, בורא עולם מסכים לגאול את עם ישראל רק בגלל טענת חילול ה', שמא יאמרו הגויים כשעם ישראל לא ייגאל, שהם הגויים ניצחו את עם ישראל.

ואולי לכן מסיימים **"מגן אברהם"** כי לאברהם אבינו היהודי הראשון אתו בורא עולם קבע את כל החוקים של גלות עם ישראל בברית בין הבתרים, וגם שם כחלק מההסכם בזכות אברהם ההסכם מסתיים שעם ישראל בוודאות מוחלטת יסיים את הגלות ויזכו לגאולה שלימה,

על שירת האזינו כתוב **במדרשים ובראשונים** שהיא כוללת את כל התורה כולה, ויש בה את העבר ההווה והעתיד עד לסוף הימים כולל תקופת המשיח, וננסה קצת לבדוק האם נצליח לגלות בה נסתרות בעזרת השם, והיא כל כך חשובה עד כדי כך **שהמלבי"ם** קורא לה **שיר לאומי**.

ולכן הפעם צריכים לבדוק היטב את הפסוקים גם בפרשה קודמת וגם בפרשה זו. והנה הפסוקים מהפרשה הקודמת, **"והיה כי תמצאן אתו רעות רבות וצרות וענתה השירה הזאת לפניו לעד כי לא תשכח מפי זרעו כי ידעתי את יצרו אשר הוא עשה היום בטרם אביאנו אל הארץ אשר נשבעתי"**.

ובעצם בפרשת הקודמת - **וילך**, מודגש בפסוקים בעיקר העניין שעם ישראל יגיע לארץ ישראל וישמן ויבעט ויעשה רע ויסבול מאוד ויהיה הסתר פנים מה'.

ואילו בפרשת האזינו יש כמה חלקים, יש עניין תולדות העמים כהכנה לעם ישראל, ויש את לידת עם ישראל ובחירתו לעם, וגם את ניסי בורא עולם לעם ישראל עד הגעתו לארץ ישראל.

ואז מתחילה הנפילה של **"וישמן ישורון"** והבעיטה כביכול בבורא עולם, והחטאים והסבל שבאים בעקבות החטאים וההסתר הפנים הנורא, וגם כתוב בפרשה על רצון בורא עולם להשמידם, מצד אחד בגלל חומרת חטאם, אבל בגלל חילול השם בורא עולם גואל את ישראל ונוקם בגויים, שלא יאמרו הגויים כי העבודה זרה שלהם מנצחת.

ויש לתמוה רבות, איך משה רבינו בפרשה זו הוסיף עניינים שלא היו כתובים בפרשה הקודמת?? שהרי כאן בפרשה לכאורה זה היה אמור להיות חזרה לשם התראה ועדות על השירה שנמסרה בפרשה הקודמת!!!!

ונראה שחלק מציווי בורא עולם ש"שימה בפייהם", זה כפי שכתב הגר"א שזה **לפרש היטב לעומק**, ולכן משה רבינו **מתמצית דברי בורא עולם הרחיב העניין** בכדי שיהיה שימה בפייהם והקדים את חשיבות עם ישראל, ואת גודל האכזבה ואת **ההבטחה לגאולה העתידית** והבטוחה, **למרות האכזבה הקשה**. **ואם** תאמר מהיכן ראה משה להוסיף את עניין הגאולה המובטחת, הרי בפרשת וילך לא מופיע עניין זה?? **ואפילו** אם נאמר שאת השיר אמר ברוח הקודש ובנבואה, מכל מקום בפשטות משמע ששירת האזינו היא חזרה על תוכן השירה שמופיע בוילך???

ונראה שלמד זאת מהפסוק זה הכתוב בפרשת וילך "והיה כי תמצאן אתו רעות רבות וצרות וענתה השירה הזאת לפניו לעד, כי לא תשכח מפי זרעו, כי ידעתי את יצרו אשר הוא עשה היום בטרם אביאנו אל הארץ אשר נשבעתי".

דהיינו שבורא עולם מסיים את השירה בפרשת וילך, שהצרות וההסתרה יהיו קצת קודם שבורא עולם יביא אותנו לארץ ישראל המובטחת בשבועה, ולא מוזכר מילה על תשובה או שום תנאי אחר, כי באמת אין תנאי!!! אלא הגאולה השלימה תגיע אחרי הצרות בלי תנאי, ועל זה ההרחבה והדגש העיקרי בפרשתנו פרשת **"האזינו"**.

ומהיכן נלמד שזה בלי תנאים??? התשובה שאת זה כבר נלמד ממה רבינו, שפעמים טען לבורא עולם שיסלח לעם

וַתְּהִי לִבְנֵי – הָאֲדִינִי

תקווה ולא אלמן ישראל, משיח בא יבוא!! ולכן כתבו לכם את השירה, זה השיר הלאומי שלנו על פי המלבי"ם, כי זה תקווה אמתית, חזון אחרית הימים המובטח.

וזה הסכם מושלם. ועל בשורה גדולה זו אומר הרמב"ן, זו שירה וזו שמחה וזו תקוות העם היהודי שיש סוף לגלות ובלי תנאים, ואת זה חייבים להכניס לכל יהודי לפה, שיש

אז הבה נתעודד ונשיר ונשמח ברוך הוא אלוקינו שבראנו לכבודו וחיי עולם נטע בתוכנו, ושאונו בני אברהם יצחק ויעקב העם הנבחר, שמובטח לו נצח שאין טוב ממנו, וחיים נצחיים ואין סופיים ולהנות מזיו השכינה בקרוב ממש אמן ואמן.

ואכן איך אפשר שלא לאהוב אב רחמן ומסור כמו בורא עולם, שמבטיח לנו טוב בכל מחיר, איך אפשר שלא להתמסר לו מכל הלב, זה אמור לבוא לנו בטבעיות, אבא אני אוהב אותך!! אבא אני אקריב את תשוקותיי לעבירות כקרוב על מזבחך ה', כי אני באמת רוצה להחזיר טיפה על כל מה שאתה בוראי מעניק לי ולעם ישראל!!!

כי ידין ה' עמו ועל עבדיו יתנחם כי יראה כי אזלת יד ואפס עצור ועזוב: - המשך

וכבר כתבתי שמהחוצפה יסגא - החוצפה הנוראה והאיומה שיש בדורנו אפשר לראות ברור שאנחנו בדורו של המשיח, כמו הסיפור המפורסם שהיה לפני 1500 פלוס שנים הלכו ברחובה של עיר שני גדולי הדור ממש, שכל חזותם אומרת כבוד חכמים זקנים וקדושים, הלא הם רבי עקיבא איגר והנתיבות, וזיו השכינה קורנת מעליהם. **וגדולי** ישראל חלפו על יד ספסל שעליו ישבו כמה צעירים יהודים קלי דעת, ולמרות שגדולי ישראל עברו על ידם, בכל זאת הצעירים לא קמו לכבוד גדולי הדור.

ובעל הנתיבות הזדעזע, ואמר לרבי עקיבא איגר, זה ממש "בעקבתא דמשיחא חוצפא יסגא"!! המשיח חייב להגיע, כי תראה איזה חוצפה!!! ממש כמו שכתוב בגמרא, שלפני בוא המשיח תתרבה ותתעצם החוצפה בעולם!!!

ענה לו הגאון רבי עקיבא איגר, טעית!!! זו לא החוצפה המדוברת, החוצפה שתהיה בעקבתא דמשיחא, כך היא תיראה, שאנחנו זקני הדור נשב תשושים בספסל, והצעירים יעברו על דינו, ואם אנחנו הזקנים גדולי הדור לא נקום בפניהם לכבדם, אזי הצעירים יפטירו ויאמרו, איזו חוצפה, ממש עקבתא דמשיחא!!!

ותגידו לי באמת, האם זה לא קורה היום??? ושתבינו, במשך אלפי שנים!! סמכות האבא והמורה, המחנך והמבוגר היה שמור אצל רוב בני הנוער, רעדו מפני הסמכות, ופתאום בדור האחרון נחיתה טוטאלית, מהפך מקצה לקצה, פשוט לא יאמן!! החוצפה בדיוק כפי שרבי עקיבא איגר תיאר אותה, והנה אנחנו עמוק בפנים.

אז באמת אנחנו כבר ממש בדורו של משיח, ושוב נוכיח זאת, הרי רק לפני 2 דורות ובמשך כל ההיסטוריה אם היית מציג לאדם את החוצפה של רוב בני דורנו, החוצפה של זמנינו, הוא לא היה מאמין ששייך ככה להתנהג!!! ואכן גדולי ישראל אומרים שמשיח בפתח, אז בואו נתכונן לקראתו כראוי, אפילו אם נהיה רק אחד מעיר ושניים ממשפחה, קדימה, רק חזק ואמץ!! עוד קצת!!!

וידבר את כל דברי השירה הזאת באזני העם, כי לא דבר רק הוא מכס

הכוללת והמורחבת, עיקר מטרתה לבשר לעם ישראל על הגאולה המובטחת בלי תנאים אלא כחוק וכדברי הרמב"ן.

ואילו בפרשת "וילך" כאמור, עיקר השירה הייתה לאיים על עם ישראל לא לעשות חטאים, וגם התראה על ההסתר פנים שעלול להיות כשיחטאו, אבל לא רק זה נכתב בנבואת ושירת "וילך", אלא שם גם התבשרנו בשורה טובה שלמרות הצרות ורעות והסתר הפנים בכל זאת "לא תישכח מפי זרעו", וכפי שכתב רש"י שלעולם ולנצח יהיו לומדי תורה וצדיקים בעם ישראל בכל דור ובכל מצב.

ויתכן, שמשה רבינו טוען לעם ישראל, יהודים יקרים נכון שבפרשה חידשתי לכם שמשיח יבוא ויגאל את עם ישראל בלי תנאים אפילו שעם ישראל יהיה רשעים רח"ל, בכל זאת יהודים יקרים אל תבואו עם כלים ריקים לקראת

כתבו המפרשים שכאשר עם ישראל ירגישו עזובים ולא יהיה להם יותר על מי לסמוך לא על עצמם ולא על אחרים, ויהיו מפוחדים מפתח אויב, אזי יתגלה הבורא ויגאלנו.

והנה היום בזמננו לעיני כל רואים אנו שאין לנו היהודים על מי לסמוך, גם אלו שרח"ל בעבר האמינו בכוח הזרוע, היום יותר מתמיד כבר מבינים שידם כבולה, שאפילו אם יש נשק אי אפשר להפעילו כי אומות העולם לא מאשרים להם שימוש בכוח, וגם היום אומות העולם חברים ומתחברים לעם הקורא להשמדת עם ישראל, וכל עם ישראל קולט את הידוע לנו, שאין לנו על מי לסמוך רק על אבינו שבשמים. **ועד** כדי כך המצב חמור, שגם אנשים שהאמינו שיותר לא תהיה שואה, בטענתם שלא עוד!!! שאומות העולם לא יתנו לזה שוב לקרות, ובכלל כל אלו שלא מבינים איך הייתה שואה ולמה היהודים לא נלחמו?? הנה היום כולם רואים את המצב בסוריה שהעם נלחם על קיומו ובכל זאת יש שם הרג נורא בהשגחתם ובתרומתם של מעצמות העולם.

ואכן ראיתי את דברי הגאון מווילנה על שירת חנה שמואל ג' וזה לשונו "אפשר שהוא קרוב ל2000 שנה זמן הגלות", ואז חש עתידות - בורא עולם יזרז את שלבי הגאולה". **והיות** וחורבן הבית השני היה לפני 1950 שנה, יוצא לנו שמתוך 2000 שנות גלות נשארו רק 50 שנים, והגאון אמר קרוב ל2000, משמע שזה פחות מ50, אז בעצם מגלה לנו הגאון מווילנה, שאפשר שזה ממש עכשיו בדורנו, וואם נחשיב גם את 40 שנה שכבר נגזר על החורבן והרגישו זאת בבית המקדש בסימנים ברורים, אולי נשאר רק 10 ל2000 שנות גלות, עוד לפני הקרוב (2000).

יש לעיין, למה יש כאן אריכות וכפילות, כי כמה פעמים מוזכר בפסוקים הללו שאמר להם את דברי השירה??? וגם מה הדגש שחוזר על עצמו שאמר להם את "כל" דברי השירה, וכי מה זה בא לרבות, וכי יש כאן דברים שלא כתובים במפורש???

ומה הכוונה באזני העם, הרי קודם הצטווה לשים בפייהם אז מה המשמעות החדשה "באזני העם"?? ומה הכוונה לא דבר ריק הוא מכס, וכי למה יזלזלו ויחשבו שזה ריק?? ומה המשמעות של המושג??

ונראה לחדש, שיש בפרשיות "וילך והאזינו" 2 נבואות לעתיד של הימים שקודם ביאת המשיח ולימות המשיח, הא' זה בפרשתנו וכפי שהבאנו בשם הרמב"ן, והרחבת הדברים על פי האברבנאל, שבשירת האזינו שזו השירה

וטהר לבנו – האזינו

האחרונים, וכפי שהארכתי בעניין בסוף פרשת נצבים, וגם בהמשך הפרשה.

ובקצרה, ראינו כמפורש בתורה שעל ידי שעם ישראל שמע את קול ה' בעצמו במתן תורה זה הכניס בהם יראת שמים עצומה, שכבר לא רצו יותר לחטוא וככתוב במדרשים שהקב"ה שילק את היצר הרע מהם, וכך בורא עולם יכול לתת התעוררות תשובה ככתוב **"והשיב לב אבות על בנים"**, אבל יתכן שהתעוררות לא תהיה מקסימלית, ורק מי שלא התרחק לגמרי - שעדיין יש בו קדושה מסוימת, רק הוא יצליח להתעורר בתשובה שלימה.

ואת זה משה הכניס להם חזק בפה ובאוזניים כפי שכתוב בהמשך, יהודים יש גאולה מאה אחוז בלי תנאים, אבל תהיה חלק מהגאולה הטובה ולא תפסידנה חלילה.

אז גם אנחנו נקשיב למשה רבינו, שקולו יהדהד באוזנינו מאז האזינו עד היום הזה **"דור שבו משיח בא"**, ונצל את כל כוחנו להיות מהצדיקים המקבלים את פניו, ובמאמץ שלנו בתקופה הזו!!! בחיזוק שלנו בתקופה האחרונה הזו!!! בשמירת העיניים והמחשבות!!! שיהיו כל מחשבותינו לשם שמים בתורה ובתפילה!!! נזכה לחיות חיי נצח בקדושה בביאת גואל צדק ובבניין בית המקדש בקרוב בימינו אמן סלה.

האזינו השמים והארץ

אומר לעם ישראל כך גם התורה לא תשתנה והחובות של התורה קיימות בדיוק כמו שהיה לפני אלפי שנים.

נכון, אנשים חושבים שהעולם התקדם, הנה הטכנולוגיה התעצמה והשתלטה על העולם, אבל הכל שטויות והבלים כי הבן אדם נשאר אותו יצור עם אותם תאוות ואותם יצרים רק יותר מפונק ועצלן, וממש לא יותר טוב מבעבר.

ואם תתעקש, ראה גם את שפלות האדם שרואים היום, שהרי הישמעאלים רוצחים זה את זה בחרב ועורפים ראשים כפי שהיה בעבר הרחוק, וזה מוכיח שהיצרים הם אותם יצרים ולכן הם משתמשים בכל הכלים שיש!!! ועוד הם מתאמצים לשכלל בכל דרך את יצרם הרע והאכזרי.

לכן יהודי יקר צא החוצה והבט לשמים וראה את התכלת שראה משה, והבט לעפר וגע בו כי זו הארץ שהייתה בתקופת משה, ותתחזק בחיבור להיסטוריה היהודית, ואל תחליק לשפל ולתהומות אלא תישאר על הקרקע וראשך בשמים רוחני וטהור.

ומות בהר

ובעצם זה יתורץ על פי רש"י בשם המדרש, שב3 מקומות נאמר **בעצם היום הזה**, הראשון זה **בנח** שנאמר **"בעצם היום הזה בא נח"**, לפי שהיו בני דורו אומרים אם אנו מרגישים בו אין אנו מניחים אותו להיכנס בתיבה, ולא עוד אלא אנו נוטלים פטישים וגרזנים ושוברים את התיבה, אמר הקב"ה הריני מכניסו בחצי היום וכל מי שיש בידו כח למחות יבא וימחה. **במצרים** נאמר **"בעצם היום הזה הוציא ה'"**, לפי שהיו מצריים אומרים אם אנו מרגישים בהם אין אנו מניחים אותן לצאת ואנו נהרוג אותם, אמר הקב"ה הריני מוציאן בחצי היום!!! וכל מי שיש בו כח למחות יבא וימחה.

אף כאן במיתתו של משה נאמר **בעצם היום הזה**, לפי שהיו ישראל אומרים אם אנו מרגישים בו אין אנו מניחים לו למות, שאיך יתכן שאדם שהוציאנו ממצרים וקרע לנו את היס והוריד לנו את המן והגיז לנו את השליו והעלה לנו את הבאר ונתן לנו את התורה וכי ניתן לו למות??? **ומסיים** רש"י שלכן **אמר הקב"ה הריני מכניסו בחצי היום** וכו'.

והנה בשונה מהמבול ויציאת מצרים ששם המעכבים רצו לעשות רע, כאן להיפך עם ישראל אם היו מעכבים היו

המשיח - **כי לא ריק הוא מכס**", אלא תהיו אלו מהנבואה של וילך **"שלא תישכח מפי זרעו"**, חזקו ואמצו לבוא לקראת המשיח כצדיקים ולא כרשעים, להיגאל לכתחילה ולא בדיעבד, כי אין ברירה.

ולכן הוא מזהיר את עם ישראל מספר פעמים **"שימו לבבכם לכל הדברים אשר אנכי מעיד בכם היום אשר תצום את בניכם לשמר לעשות את כל דברי התורה הזאת"**, שתהיו מאלו **"שלא תישכח מפי זרעו"**, והמאמץ הרוחני להתחזק לקראת בא המשיח, לא מיותר הוא **"לא דבר ריק הוא מכס"**. **אלא** **"כי הוא חייכם ובדבר הזה תאריכו ימים על האדמה אשר אתם עברים את הירדן שמה לרשתה"**, שאינו דומה צדיק לרשע בעת הגאולה, כי הצדיקים יחיו לנצח ואילו הרשעים רח"ל להם הגאולה בוושה שאין כדוגמתה, וגם לא כולם יזכו לשרוד ולחזור בתשובה בהתעוררות שבורא עולם יעשה ברגעים

לנאורה יש לתמוה מה עניין עדות השמים והארץ, שהרי הם נוגעים בעדות וכפי שטענה הגמרא **במסכת ע"ז ג' ע"א??** וגם יש להקשות שהרי הם יחזרו לתוהו ובוהו, ואיך כתב רש"י שהם קיימים לעד??

ואולי משה רצה לקשר בין גורל היהודים לגורל השמים והארץ, שכמו שהשמים והארץ מחזיקים את כל בני האדם צדיקים ורשעים, כך גם היהודים יחזיקו ויחזקו אחד את השני יחד באחדות כגוף אחד בלב אחד לאבינו שבשמים.

ואולי נוסף כאן מסר, שנכון שעברו אלפי שנים מאז משה רבינו והעולם השתנה לגמרי, אבל הבסיס לא השתנה, שהנה השמים והארץ נשארו כמו אצל משה רבינו, ומשה

הגאון מוויילנא כתב הסבר נפלא, שבורא עולם נתן למשה רבינו עוד מצוה לחטוף לפני פטירתו, וזה עצם הפטירה של משה שבזה הוא קיים מצוות עשה של **"ומת בהר"** וגם את הלא תעשה של **"ושמה לא תעבור"**.

ושואלים איך אדם מקיים מצוה בעצם פטירתו **הרי זה לא בידו**, שהרי לא מדובר שהרג את עצמו, וגם לא נצטווה להרוג את עצמו כי לא כתוב ותמית את עצמך אלא ומות, אז איזה פעולה עשה משה שנחשב לו כמצוות עשה??

וראיתי שהגרי"ז עונה, שמשה יכל למנוע את מיתתו על ידי שלא היה עולה להר, שהרי בורא עולם אמר לו **"עלה ומות"**, ומשמע שאם לא היה עולה לא היה מת.

ויש לתמוה מה ראה משה רבינו לעלות את כל המדרגות בבת אחת?? **ואם** העלייה בהר זו המצווה, למה לעשותו בחטף?? **ולמה** לעלות בצורה משונה, הרי באכילה הבולע לא תמיד נחשב כאוכל?? **והנה** כתוב שמשה נפטר **בעצם היום**, וידוע מתשובות הגאונים **ליקוטים סימן ז'** ובעוד ספרי גאונים שמשה נפטר בשבת לקראת ערב, בזמן המנחה ולא באמצע היום, ולמה כתוב אם כן **"בעצם היום"**??

וטהר לבנו – האזינו

ישראל ליד המלאך, שמלאך רע יאמר אמן, ואז ראו ישראל שמיתתו קרבה ממש אז למה חיכו??

אלא יתכן שעם ישראל חשבו שברגע שמשא יעלה מדרגה אחת מתוך 12 המדרגות שהיו בהר מיד נעצור אותו בכוח, וזה "אם אנו מרגישים בו", ולמה חיכו שיעלה מדרגה אחת?? כי כך יתנו לו גם לקיים את מצוות הבורא לעלות והם מצדם ירוויחו שעצרו אותו ואנסו אותו מלהמשיך לעלות ולמות בראש ההר. **אבל** משה שידע את כוונתם, לכן משה קפץ בבת אחת בכל כוחו את כל ה-12 מדרגות ביחד, ככה הם לא הצליחו לעצור אותו, וזה היה בדיוק רצון הבורא שמשא יתאמץ למות.

ומצד שני לא תהיה מהומת אלוקים ובכי וצעקות של התנגדות כוחנית בין עם ישראל שימשכו את משה לארץ ובין התעקשות משה והכוחות העליונים להתקדם למעלה כרצון ה' ולכן הם להיפך ימשכו את משה לעולם העליון, **ודבר** כזה בעצם יום השבת יוצר מהומה ויותר גרוע מכך וכבוד השבת מופר חלילה.

וגם להראות לעם שמשא רבינו לא רק הסכים למות, אלא גם בשביל רצון ה' הוא קפץ בכל הכוח נגד כל רצון העם, רק בשביל לעשות רצון ה', בלי תירוצים של אונס שהעם לא נתן לי למות, והעם עצרו בעדי בכל הכוח.

וזה גם בורא עולם רוצה להראות לנו, שאפילו לפני שמשא חשב לקפוץ את כל המדרגות בכל הכוח, כבר הקב"ה ידע שכך משה רבינו יעשה זאת, למרות שהתחנן לחיות, ולמרות רצון העם לעצור את המוות שלו, כי משה הוא "עבד השם" וכל מהותו הייתה לעשות אך ורק את רצון ה' בכל כוחו ונגד כל הכוחות והרצונות האחרים.

ללמדנו שאין תבונה כנגד השם, בורא עולם יודע כל תעלומות, ונותן דרך לעובדו בכל מצב ושנעבדו בדרך הנכונה גם אם זה מצריך אותנו לקפוץ בכל הכוח, כי צריך מסירות נפש לעבודת הבורא עד הרגע האחרון, והרוצה ליטהר מסייעים בידו רק חזק ואמץ, ואל תתייאש תמיד יש דרך להתגבר, ושוב רק חזק ואמץ.

יערף כמטר לקחי

שלא יורד גשם, כך התורה כגשם - שלימוד התורה שלנו צריך להחיות אותנו גם כשאנחנו לא לומדים, כי כל חייו צריכים להיות מושפעים מכוח התורה, לישון עם מחשבת תורה, ללכת עם מחשבת תורה, ולאכול עם מחשבת תורה.

וגם כל הפעולות הגשמיות שאנחנו עושים נעשה בשביל שיהיה לנו כוח ללמוד תורה, ככה זה יהיה כמטר שמחיה את האדם.

ואם כך נחיה, אז זה "יערוף", יחתוך את הראש של היצר הרע, כי הראש מתמלא במחשבות פסולות כשהוא ריק מתורה, אבל אם גם כאשר יש הפסקה בלימוד תורה, ובכל אופן כל רגע פנוי המחשבה היא בתורה, אז לא רואים את הטומאה ברחוב ולא חושבים רע, רק חושבים מה כוונת רש"י ומה מסתתר בכוונת הפסוק, ומה עומק כוונת הרמב"ם, וככה אתה "רוכב על במתי ארץ", ואתה קדוש וטהור, מקיים מצווה כל רגע ורגע וקדושתך כמו מלאכי השרת וגם יותר מהם, כי לך יש יצרים ולהם אין, רק חזק ואמץ אמן ואמן.

וישמן ישרון ויבעט שמנת עבית כשית ויטש אלק עשהו וינבל צור ישעתו

אלא יתכן כפי שראיתי בספרים, שהכהן הגדול התפלל שהשפע לא יביא אותם לעבירות - שלא יגיעו למצב של **וישמן ישרון ויבעט**.

וזו הכוונה "שנת חיים טובים מלפניך", שלמרות השפע בגשמיות לא נשכח את בורא עולם אלא נעשה את רצונו, שהשפע יהיה לרצון לפני ה'.

וכידוע ניסיון העושר קשה יותר מניסיון העוני, ומצד שני העניות קשה שמביאה מתח ודאגות ומריבות ובעיות בשלום בית.

עושים מצוה כי נתנו כבוד לרב, וגילו שאכפת להם מכבוד רבם ושרוצים הם במחיצתו, ולמה נשמע שהקב"ה כביכול משווה ביניהם, וכי גם להם הייתה כוונה או מחשבה שלילית?? **וגם** איך הם יכולים היו למנוע את פטירתו וכי בידם הדבר??

אלא כאמור על פי דברי הגר"י השאלה האחרונה מתורצת, שאכן עם ישראל חשבו שביכולתם למנוע ממשא רבינו לעלות להר וככה משה רבינו לא ימות!!! **ועדיין** נשאלת השאלה, אם היה ביכולתם לעצור את משה רבינו, למה אכן הם לא עשו זאת?? **הרי** בורא עולם הראה להם את פטירת משה בעיצומו של יום, וכי כביכול הקב"ה שיתק אותם?? וגם מה המטרה בכך??

והרי הם רצו לקיים מצווה של כיבוד תלמיד חכם, וכמו שכתוב בגמרא **כתובות ק"ד** שבעת פטירת רבי הקדוש התפילות של היהודים למטה עצרו מרבי להיפטר, ולמרות שמלמעלה בעולם העליון ביקשו את נשמת רבי הם לא הצליחו, כי כוח התפילה גבר על רצון העליונים??

ונראה לתרץ שכאן כתוב "בעצם היום הזה לאמר", דהיינו שעל משה לומר לעם ישראל שהוא יילקח מהם והם לא יצליחו לעצור זאת, **ובכוונה** היה זה, כי בעצם העלאת הנושא נשמע כרצון הבורא **לעורר בהם את הרצון להתנגד** או לפחות לנסות להתנגד כפי שהתנגדו דורו של נח והמצרים, בפרט שיש כאן מצוות הכרת הטוב כפי שתיאר זאת בורא עולם!!!

וייתר מזה, שימו לב ללשון שאמרו "אם אנו מרגישים בו אין אנו מניחים לו למות", והנה כתוב שמלאך המוות בא לקחת את משה רבינו, ומשה עצר אותו לידו ובירך את

יערוף כמטר לקחי, לקח זה תורה, כמו שכתוב "כי לקח טוב נתתי", וזו העדות שתעידו, שאני אומר בפניכם תורה שנתתי לישראל שהוא חיים לעולם, **כמטר הזה שהוא חיים לעולם, כאשר יערפו השמים טל ומטר - רש"י**.

ונראה להוסיף, שכמו שגשם לא יורד כל רגע ורגע, אלא לעיתים, אבל הוא מחייה את העולם, כי הגשם שירד הצטבר במאגרי מים ומזה מסתפקים בני האדם גם בזמן

שנים הייתי מתפלל על תפילתו של כהן גדול בצאתו מבית קדשי הקדשים, כי התפלאתי איך יתכן שדווקא באחד מרגעי השיא של יום כיפור, כשכהן הגדול זכה לצאת חי מבית קדשי הקדשים, דווקא אז התפלל בהדגשה על גשמיות, רוב תפילה או חצי תפילה על גשמיות??

וגם לפי נוסח אשכנז הוא התפלל על אנשי השרון שלא יהיו בתיהם קבריהם, וכי זו הבעיה היחידה שהייתה קיימת בישראל?? **ואם** תגידו שזה הסכנה היחידה כי היו צדיקים, אז למה דווקא אנשי השרון סבלו מסכנה זו??

וטהר לבנו - האזינו

אל תיתן להרגשת הסיפוק והשמחה שממלאת אותך בצאתך מושלם כצדיק מוכת, שיצאת חי מקודש הקדשים לעיני כל ישראל, אל תיתן לתחושה זו להשתלט עליך ולהביאך לגאווה של וישמן ישרון, אלא תמשיך לרצון השם בניסיון עשירות המוחין והכבוד ולהישאר למרות זאת בענווה. **ושחלילה** לא יהיה **ככהן גדול** שמסופר עליו בגמרא יומא ע"א **שפגע בכבודם של שמעיה ואבטליון**, כשראה את העם מלווים את גדולי ישראל במקום ללוות אותו.

אמנם שם גם הייתה פגיעה ממשית בכבודו של הכהן הגדול, כי באמצע שליוו את הכהן הגדול, כאשר לפתע ראו את גדולי ישראל מיד הם עזבו את כבודו של הכהן הגדול ורצו לכבד את כבוד התורה של שמעיה ואבטליון, ואותו כהן גדול שנפגע העליב קשות את גדולי ישראל, בכל זאת הייתה על הכהן הגדול חובה להתגבר במידת הענווה ולא להיפגע.

ללמדנו, שכל רגע עלינו ללמוד איך לתקן את עצמנו, ולא ליהנות מעצמנו ולהתגאות גם כאשר ההצלחה הרוחנית מאירה לנו פנים, כי אסור לנו לשכוח שהיצר ממתין לנו בכל מקום ובל שעה ודווקא בזמנים של התרוממות הרוח הוא שיש להשתלט עלינו בגאווה, כי אפילו לכהן גדול צדיק בצאתו מבית קדשי הקודשים כבר המתין לו היצר הרע, אז נתעלה ונזהר שוב ונתעלה ונצליח עוד ועוד להגיע להישגים חדשים בהתלהבות ובענווה אמן ואמן.

ויבא משה וידבר את כל דברי השירה באזני העם הוא והושע בן נון

ימימה שבאו אליו לבעל הכוחות והמסורות ומעיינות החכמה, אלא הוא הלך אליהם. **וייתכן** שאמר להם: איני יכול לצאת ולבוא, כי אין לי שערי חכמה, אבל אני מתאמץ לתת לכם מוסר וברכות וכל מה שעדיין אני יכול לתרום לקידום עם ישראל.

ולכן זכה משה שלמרות שנסתלקו ממנו שערי חכמה בכל זאת התנבא את שירת האזינו ברוח הקודש שהיא עיקר ספר תורה (כי התאמץ בה), וגם את הברכות שבירכם לפני מותו, ולכן זכה שיינתן להם עוד 2 מצוות למרות מצבו, והם מצוות הקהל בסוף שמיטה, ומצוות כתיבת ספר תורה.

ואכן אחרי סיום כל זאת ביום אחד, יום אחרון!!! אז באמת ובתמים סיים את תפקידו, וגם דאג לבנות כראוי את המנהיג הבא יהושע, בכך שקרא לו **"הושע"** והצילו מעבירה חמורה של המרגלים, ואכן עכשיו הוא בנוי להמשיך את הנהגה, אכן **"ויבוא"** כי הוא אכן **"בא בימים"**, השלים הכל!!! כי בכל מצב התאמץ והצליח!!

ולמרות שהיה **"ויבוא - שבא בימים"** שהשלים כל חובתו!!! בכל זאת רצה עוד קצת לחטוף מצוות ולחזק: **"ויאמר אליהם שימו לבבכם לכל הדברים אשר אנכי מעיד בכם היום אשר תצום את בניכם לשמר לעשות את כל דברי התורה הזאת. כי לא דבר רק הוא מכס כי הוא חייכם ובדבר הזה תאריכו ימים על האדמה אשר אתם עברים את הירדן שמה לרשתה"**.

ללמדנו שאנחנו חייבים לעבוד את בורא עולם בכל מצב, וגם אם נראה שסיימתי, לא לעזוב אלא תמשיך, וגם אם מאוד קשה ויש קושי אמתי ועצום ובלתי אפשרי ממש, בכל זאת קח זאת ותחדש בעבודה של בורא עולם, ותתאמץ מאוד במסירות נפש, וזה שווה מאוד!!!! **תראה** מה הספיק משה ביום האחרון עם מסירות נפש ובכל הכוחות ובמצב של נפילות רוחנית עצומה - בלי שערי חכמה ומסורת ממש!!! אז גם אתה יכול!!!! וה' טוב יעזור ויתן לך הצלחה מדהימה אמן ואמן.

כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו

ותחילה חשבתי לומר שבורא עולם שמח בכל זמן בעם ישראל, כי תמיד יש את הקבוצה שעליהם כתוב **"שלא תישכח מפי זרעם"**. **ואדרבה** בצדיקים אלו יש הרבה מה לשמוח, שהרי הם נמצאים בדור מחריד, דור של **"נבל ולא חכם"** דור **"שנטש אלוך עשהו וינבל צור ישעתו"**, דור של **"יקנאו בזרים בתועבת יכעיסהו"** ובכל זאת התעלו מעל סביבתם ושמרו דרך ה' בגבורת נפש עצומה, שעליהם נאמר נוטלים שכר כולם.

לכן כהן גדול התפלל שיהיה שפע בגשמיות, שנוכל לעבוד את ה' בלי טרדות, אבל הכי חשוב שנעמוד בניסיון העושר לרצון השם, וזו התפילה המשובחת ביותר שמתאימה להתפלל בצאתו מקודש הקדשים, שאכן יהיה שפע של רוחניות אבל גם של גשמיות, אבל גשמיות שלא תהיה כבתי השרון שהיו בתיים קבריים, שגם הם לא יקברו בשפע שיש שבביתם ויחטאו **"שמנת עבית ויטש אלוך"**.

ואולי באה תפילה זו בכוונה בצאתו בשלום בלי פגע, כי ייתכן ששמץ של גאווה תיכנס לליבו של כהן גדול שהצליח לצאת בלי פגע וזה מוכיח שהוא צדיק לעיני כל לכן באה תפילה זו מיד בצאתו.

ומתפילתו על עם ישראל ילמד הכהן הגדול גם על עצמו, שכשם שהתפלל לשפע גשמיות אבל שהגשמיות תהיה רק לרצון השם ושלא יהיה וישמן ויבעט, כך אתה כהן גדול -

ללמדנו, שכל רגע עלינו ללמוד איך לתקן את עצמנו, ולא ליהנות מעצמנו ולהתגאות גם כאשר ההצלחה הרוחנית מאירה לנו פנים, כי אסור לנו לשכוח שהיצר ממתין לנו בכל מקום ובל שעה ודווקא בזמנים של התרוממות הרוח הוא שיש להשתלט עלינו בגאווה, כי אפילו לכהן גדול צדיק בצאתו מבית קדשי הקודשים כבר המתין לו היצר הרע, אז נתעלה ונזהר שוב ונתעלה ונצליח עוד ועוד להגיע להישגים חדשים בהתלהבות ובענווה אמן ואמן.

המפרשים שואלים, הרי קודם כתוב **"וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל"**, אז מדוע כאן כתוב ויבוא משה וידבר ובהמשך כתוב **"ויכל משה לדבר את כל הדברים האלה אל כל ישראל"**, הרי בשני המקומות הוא דיבר אל כל ישראל, אז מה נשתנה זה מזה???

וגם יש לתמוה כפי שהרבה מהמפרשים תמהו מדוע כאן לפתע מופיע שמו של יהושע בלי **"הושע"**, ובאותו יום לפני ואחרי פסוק זה מופיע שמו מלא, **מדוע** כאן השתנה שמו???

ונראה לתרץ, על פי מה שכתוב אצל אברהם אבינו, **"ואברהם זקן בא בימים"** ודרשו חז"ל בא בימים שכל ימיו היו מושלמים בעבודת השם, ואם כן אולי נפרש גם כאן.

שקודם שירת **"האזינו"**, משה עשה **"וילך"**, וכפי שכתבתי בפרשת **"וילך"**, שבימו האחרון אמר **"לא אוכל לצאת ולבוא"** וכפי שביאר רש"י, לצאת ולבוא בדברי תורה, מלמד שנסתתמו ממנו מסורות ומעיינות החכמה, בכל זאת משה רבינו הענק בענווה הרגיש שעדיין חסר לו בשלימות העבודה ולא מלאו ימיו כראוי ולא השלים עבודתו.

ואולי גם חשב שדווקא עכשיו זה מבחן וניסיון בשבילו כשהוא במצב רע וקשה מאוד, שנסתתמו ממנו מסורות ומעיינות החכמה, שדווקא זה הזמן להתחדש ולהתאמץ לתת לעם ישראל בכל יכולתו **גם בלי שערי חכמה ומסורת. וזהו "וילך משה"**, הוא הלך לקראתם, לא כדרכו מימים

ללמדנו שאנחנו חייבים לעבוד את בורא עולם בכל מצב, וגם אם נראה שסיימתי, לא לעזוב אלא תמשיך, וגם אם מאוד קשה ויש קושי אמתי ועצום ובלתי אפשרי ממש, בכל זאת קח זאת ותחדש בעבודה של בורא עולם, ותתאמץ מאוד במסירות נפש, וזה שווה מאוד!!!! **תראה** מה הספיק משה ביום האחרון עם מסירות נפש ובכל הכוחות ובמצב של נפילות רוחנית עצומה - בלי שערי חכמה ומסורת ממש!!! אז גם אתה יכול!!!! וה' טוב יעזור ויתן לך הצלחה מדהימה אמן ואמן.

וטהר לבנו - האזינו

ומהפסוק שבפרשה גם נדייק כן, שבפסוק "כי חלק ה' עמו" ההמשך הוא "יעקב חבל נחלתו", ויעקב זה עם ישראל בחולשתו, ואילו ישראל זה עם ישראל בתפארתו, והתורה מדגישה שלא רק הצדיקים "ישראל הם חלק ה' ונחלתו" אלא גם "יעקב הם חלקו ונחלתו".

ויעקב חבל נחלתו, שבורא עולם זורק חבל ליעקב בשיא השפל בשיא הטומאה, שנותן לו את החבל ונותן לו הזדמנות לתפוס בחבל ולטפס למעלה מהבור והשפל העמוק בו יעקב נמצא.

ללמדנו, שכל יהודי בכל מצב בורא עולם אוהב אותו, וגם אם הרבית ליפול ושקוע אתה עמוק בתאוות ובטומאה, בכל זאת זכור שבורא עולם באהבתו אותך זורק לך חבל הצלה רק אחוז בחבל ותתאמץ ותטפס למעלה לעולם הנקי והטהור שלמעלה.

יערף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי

ומתורץ הגר"ח שהתורה באה ללמד אותנו, שאם יש לאדם שני תלמידים, אחד הגון והשני לא הגון, אזי לפני שמלמדים תלמיד הגון עלינו לסלק את התלמיד הגרוע שאינו הגון, ורק ככה יכול התלמיד ההגון לצמוח ולהתעלות כראוי. **ולכן** הקדימה התורה יערף כמטר לתזל כטל, ובגמ' להיפך.

ובעצם כל אדם בתוך עצמו עליו לסלק מעצמו את החלק הלא הגון שבו שמפריע לו בעבודת ה', ואז יוכל להתעלות בחלק הטוב וההגון שלו, כי אין אדם טובל ושרץ בידו.

לי נקם ושילם

ובעצם כל המידות והתכונות בחיינו בנויים באופן שאפשר להשתמש בהם לטובה או לנצלם לרעה, לדוגמא אפשר לנצל גאוה לטוב ויגבה ליבו בדרכי ה', ואפשר להסריח מגאוה. **וייתכן** שלכן משה אמר "האזינו השמים והארץ" כעדים, שגם היהודים ילמדו שכל דבר תלוי במקבל, וכדברי הגאון שהגשם מגדל מה שזורעים, חיטה או רעל!!! **ואולי** לכן **מידה כנגד מידה** הבורא משלם ונוקם באותו צורה שלחלק זה ישמש לטוב ולחלק זה ישמש לרעה.

ובהפטרות חזון אחרית הימים שאומרים בהפטרות חג הסוכות, זכריה י"ד "וזאת תהיה המגפה אשר יגף ה' את כל העמים אשר צבאו על ירושלים המק בשרו והוא עמד על רגליו", וחשבתי איזה סוג מוות ישנו בעולם שהבן אדם נמק ומתאדה ומת עוד לפני שנופל, ובעצם אין מה שייפול!! אולי זה כדברי הגמרא והרחבת האור החיים שהנקם יהיה בהוצאת חמה מנרתיקה, שמעוצמת החום האדם יתאדה עוד לפני שיספיק ליפול.

והנה רש"י על הפסוק "כי קרוב יום אידם" כתב: כשארצה להביא עליהם יום איד קרוב ומזומן לפני להביא ע"י שלוחים הרבה. האם ייתכן שזוהי פצצת אטום!! שגם חמה מנרתיקה ייתכן שזה אטום, כי כידוע השמש היא אנרגיה אטומית בעוצמה, שבשניה אחת פולטת השמש אנרגיה (ששווה ל- יותר מ-6 טריארדים של פצצות בעוצמה של הפצצה האטומית שזכתה לכינוי "ילד קטן" והוטלה על הירושימה).

בכל אופן זכור נזכור, ש"הנסתרת לה' אלקינו והנגלת לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת", שאנחנו חייבים להתמקד רק בחובותנו להתחזק בכל מצב ובכל מחיר, ולא להיות ממחשבי קיצין שנשברים כל פעם מחדש, שתארך שהיה נראה להם חלף ועבר, אלא נזכור ששום דבר טוב לא בורח מאתנו, אנחנו נשקיע ובטוח נזכה לקבל את כל הטוב בקרוב.

אמרתי אפאיהם אשביתה מאנוש זכרם

בהר ציון ובירושלים תהיה פליטה כאשר אמר ה', ובשרידים אשר ה' קורא".

ובעצם הדברים ידועים בנביאים שלעתיד לבוא הרשעים יישרפו ולא יישארו לחיות לעתיד לבוא,

אבל אם נפרש כן, אין כאן תקווה לכלל עם ישראל, אין תקווה לחוטאים!!! אבל הגאון רצה לגלות לנו שבורא עולם אוהב את עם ישראל עם כל הבוץ והסירחון!!!

ואכן הפסוק מוכיח כן, **ויקרא טז, טז** "השוכן אתם בתוך טומאתם", **ובמדרש** תנחומא מצורע ט והדוה בנדתה, המשיל הכתוב טומאתן של ישראל לטומאת הנדה, ואילו המשיל את ישראל לטומאת המת אין השכינה חוזרת עליהן לעולם, אלא המשילו לנדה שהכהן נכנס עמה בבית ואינו חושש, כן הקב"ה משרה שכינתו על ישראל אף על פי שהם טמאים בין עכו"ם.

ללמדנו, שכל יהודי בכל מצב בורא עולם אוהב אותו, וגם אם הרבית ליפול ושקוע אתה עמוק בתאוות ובטומאה, בכל זאת זכור שבורא עולם באהבתו אותך זורק לך חבל הצלה רק אחוז בחבל ותתאמץ ותטפס למעלה לעולם הנקי והטהור שלמעלה.

הגמרא תענית ז' אומרת "אם תלמיד חכם הגון הוא - תזל עליו כטל, ואם לאו - ערפהו כמטר. **שואל מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א**, שלפי הסבר הגמרא הסדר בפסוק לכאורה הפוך?! שקודם ייכתב טל ואחרי זה ייכתב מטר??"

כתב האור החיים הקדוש, שנקם זה לרשעים ושילם לצדיקים, וכפי שאמרו חז"ל **נדרים ח'** שלעתיד לבוא יוציא ה' חמה מנרתיקה, הרשעים נשרפים ממנה, והצדיקים מתרפאים בה.

וזוה מזכיר דברי הגאון מווילנא שגשם בא לעולם בשווה ומגדל הכל, ומי שיגדל חיטים יגדלו לו חיטים ומי שיגדל רעל יגדל לו רעל, **ככה** ברא ה' עולמנו, שמאתו לא יצא הרעות והטוב, אלא הטוב והרע תלוי במקבל, וכפי שזה בטבע השמים והארץ כך גם יהיה בעת ביאת המשיח עולם כמנהגו נוהג, שהכל יהיה לפי המקבל לטוב ולרע.

וטהר לבנו - האזינו

"וייראוך כל הנעשים וישתחוו אליך כל הנבראים", אלא כל המעשים וכל הברואים בלשון הווה, ולמה?? וגם לקראת סוף התפילה אומרים "וידע כל פעול, כי אתה פעלתו, ויבין כל יצור, כי אתה יצרתו, ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלקי ישראל מלך", ולכאורה אם בורא עולם מתגלה בהדר גאון עוזו בעולם אם כן לא צריך דעת ובינה אלא ברור שכולם גם בלי דעת ובינה יצעקו ה' אלוקי ישראל מלך!!! ולמה משמע שיש כאן עדיין מקום וצורך להבנה ולדעת???

והתשובה הנראית לתרץ את כל השאלות התחדשה לי בעיצומו של מוסף על פי השאלות האחרונות, שאכן לא כולם יזכו להתחזק ולחזור בתשובה, שלמרות שבורא עולם יתגלה בהדר גאון עוזו, הרשעים לא יתחזקו ולא יחזרו בתשובה, כמאמר חז"ל עירובין י"ט בשם ר"ל: **רשעים אפילו על פתחו של גהינום אינם שבים. אבל** לפחות בשלב ראשון בכדי לשמח את הצדיקים שיזכו לראות במפלת הרשעים, הצדיקים יזכו לראות איך הרשעים פוחדים מהצדיקים ולכן **"כל הרשעה תקפוץ פיה", ורק אחרי זה הקב"ה ימחה אותם באש.**

ואכן רק מי שיש בו מעשים טובים ורק מי שחזר בתשובה וזכה להיות כאדם שנברא מחדש רק להם יהיה דעת ובינה להשתמש ביראת שמים ובפחד שיקבלו מבורא עולם ויתחזקו ויתחברו ויתאגדו לעשות רצון אבינו שבשמים, ורק מי שהשתמש בנשמה שבאפו קודם התגלות בורא עולם רק הוא יזכה להתחזק ולומר ה' אלוקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה, ואכן כפי שכתבתי בפרשת נצבים באריכות, רק מי שיש בו בסיס טוב למרות שלא היה צדיק מושלם בכל זאת בגלל הבסיס הטוב שבו יזכה להתעורר ולהיות מבני העולם הבא.

וגם בעלינו לשבח אכן גם רק כל בני בשר הם אלו שמהם יושתת העולם הבא, וכמו שפירש רש"י ביואל פרק ג' על הפסוק "והיה אחרי כן אשפוך את רוחי על כל בשר ונבאו בניכם ובנותיכם", ועל זה כתב רש"י רק לאלו שיש להם לב בשר ולא אבן ככתוב בנביא יחזקאל ל"ו, ורק הם יזכו להתנבאות, וזה כנראה גם הכוונה כאן בעלינו לשבח "וכל בני בשר יקראו בשמך" שרק בעלי לב בשר עם יראת שמים ומעשים טובים הם אלו שיזכו לחזור בתשובה שלימה.

וזה בדיוק מה שקראנו בהפטרה של תענית צום גדליה "כה אמר ה' שמרו משפט ועשו צדקה כי קרובה ישועתי לבוא וצדקתי להגלות, אשרי אנוש יעשה זאת ובן אדם יחזיק בה שמר שבת מחללו ושמר ידו מעשות כל רע", שלפני ביאת המשיח חייבים להתאמץ בקיום תורה ומצוות בכדי להיות השורדים לחיי הנצח של חיי העולם הבא, וכפי שעונה בורא עולם לצדיקים בסוף מלאכי, שלא

וכפי שהאריך הרד"ק בביאור הפסוק ביואל, והדברים מפורשים ממש במלאכי פרק ג' "ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עבד אלוקים לאשר לא עבדו, כי הנה היום בא בער כתנור והיו כל זדים וכל עשה רשעה קש ולהט אתם היום הבא אשר לא יעזב להם שרש וענף, וזרחח לכם יראי שמי ועסותם רשעים כי יהיו אפר תחת כפות רגליכם, הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא, והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם פן אבוא והכיתי את הארץ חרם". **והנה** בראש השנה שנת תשע"ז התקשיתי מאוד בפירוש התפילה, כי הנה אנחנו מתפללים "ובכן תן פחדך על כל מעשיך ואימתך על כל מה שבראת", ומשמע שמתפללים שכל העולם אפילו הגויים - כולם בלי יוצא מן הכלל יפחדו מבורא עולם, ואכן כך גם משמע בהמשך התפילה, שאנחנו מבקשים שהתוצאה תהיה "וייראוך כל המעשים, וישתחוו לפניך כל הברואים, ויעשו כלם אגדה אחת, לעשות רצונך בלבב שלם".

ומצד שני אומרים בהמשך "ועולתה תקפץ פיה, וכל הרשעה כלה כעשן תכלה, כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ", ומשמע שיישארו רשעים וממשלת רשע שתתפוצץ מכעס עצור ומעצבים, אבל לא יהיה בכוחם לפעול רע נגד הצדיקים, ובסופו של דבר כל הרשעים יתנדפו ויעברו מן העולם. וזה סותר לכאורה את התפילה הקודמת שכולם יפחדו וכולם ישתחוו ויתאגדו לעשות רצון אבינו שבשמים, אז מאיפה עדין ימצא רשעה בעולם????

ושוב בסיום התפילה מסיימים "מלוך על כל העולם כלו בכבודך, והנשא על כל הארץ ביקרך, והופע בהדר גאון עזך על כל יושבי תבל ארצך, וידע כל פעול, כי אתה פעלתו, ויבין כל יצור, כי אתה יצרתו, ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלקי ישראל מלך, ומלכותו בכל משלה", וכאן שוב משמע שכולם יחזרו בתשובה ולא יהיו רשעים בעולם, אז גם זה סותר לכאורה את אמצע התפילה????

ובתפילת עלינו לשבח אומרים "ועל כן נקוה לך ה' אלקינו, לראות מהרה בתפארת עזך, להעביר גלולים מן הארץ, והאלילים כרות יכרתון, לתקן עולם במלכות שדי. וכל בני בשר יקראו בשמך, להפנות אליך כל רשעי ארץ. יכירו וידעו כל יושבי תבל, כי לך תכרע כל ברך, תשבע כל לשון. לפניך ה' אלקינו יכרעו ויפלו, ולכבוד שמך יקר יתנו, ויקבלו כלם את על מלכותך, ותמלוך עליהם מהרה לעולם ועד".

ומכאן גם משמע שכולם יחזרו בתשובה כולל הרשעים!!!! ואם כן ממש קשה אמצע התפילה שהזכרנו קודם, באיזה שלב כן יהיו רשעים שלא יחזרו בתשובה?? ובפרט שמוכח בתנ"ך מספר פעמים שהרשעים ימותו ולא ישרדו, אז ממש לא מובן מה הפשט בכל התפילות???

והנה שמתי אל לבי שבתפילה "תן פחדך על כל מעשיך ואימתך על כל מה שבראת" לא אומרים

וטהר לבנו - האזינו

בעלי תשובה ברגע שלפני האחרון. ומעניין פירוש רש"י שאליהו יבקש באהבה מהילדים שילכו לחזק את אביהם וכן להיפך, וזה מדהים שלמרות שאליהו כבר מתגלה, עדיין מי שהיה רגיל לעבור עבירות יהיה לו קשה לחזור בתשובה שלימה למרות כל ההתעוררות וההתגלות של ה', ורק על ידי חיזוק מהילדים או ההורים לילדים זה החיזוק האחרון והחזק ביותר שנשאר לפני שיבוא ה' ויכה את הארץ חרם.

יחשבו הצדיקים שהם סתם התאמצו והלכו בדיכאון וסבלו וחיו במסירות נפש לשמור תורה ומצוות, כי אין זה לריק, אלא ביום ההוא עת הגאולה הם יראו מה הם מרוויחים ומה יקרה לרשעים שיענשו קשות.

ולמרות זאת, עוד לפני יום ה' הגדול והנורא ה' שולח את אליהו הנביא, והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם, שזה חיזוק לתפוס עוד כמה

אשרי מי שיהיה מוכן לקראת החיזוקים הללו ויהיה בן עולם הבא, ולא חלילה ברשעים על פתח גיהנום שלא שבים בתשובה חלילה וחס!!! וראו נא אחי היקרים כמה קשה יצר הרע שאפילו כשבורא עולם מתגלה בהדרו עדיין ואליהו הביא מסתובב גלוי בינינו ומחזק זה עדיין לא עוזר!!!

לכן כבר עכשיו נילחם ביצר הרע בכל הכוח, כי עכשיו יותר קל לרכך אותו בכדי לא להגיע למצב "רשעים אפילו על פתחו של גיהנום אינם שבים", ולא להיות עם שריר ענק בלב שמתעלם מהתגלות בורא עולם ומבקשות אליהו הנביא שמתגלה בחוש!!! עכשיו זה הזמן להתחזק!!! ואם לא עכשיו אימתי???

הוא והושע בן נון

אבל לפי הסבר זה עדיין צריך ביאור שבכל זאת מדוע השם הושע חזר רק פעם אחת, ומיד לאחר מכן שוב שמו היה יהושע עד ליום מותו???

ויתכן, שהיוד שחזרה ליהושע עד יום מותו הוכיחה שהיוד לא הסתפקה רק ב38 שנה, אלא יותר מכך היא רצתה ששמה לא יפרד לעולם משרי או מיהושע גם לאחר הפטירה, כי צדיקים במותם נקראים חיים, וממילא החוב לא הושלם בסיום ה38 שנים. וזה גם הוכיח לעם ישראל ששמה רבינו לא מת, כי צדיק בפטירתו נקרא חי, ומשה רבינו כאילו חי לנצח, וזו הייתה נתמה גדולה למשה רבינו שכל כך רצה לחיות, וגם לעם ישראל ששמה רבם נחשב כחי.

בספר חנוכת התורה מביא את שאלת המפרשים מדוע דווקא כאן משה קורא לתלמידו יהושע בשם הושע??? הרי משה רבינו בעצמו שינה לו את השם ליהושע???

ויתיר, שבפרשת לך לך כתוב שהקב"ה שינה את שמה של שרי לשרה והגמרא סנהדרין ק"ז אומרת שהיוד שניטלה משרה התלוננה וצווחה בפני בורא עולם על הפסדה, ובורא עולם נתן את היוד שלה ליהושע שנהפך ליהושע.

והיית והיוד ניטלה משרי משך 38 שנה, לכן היא הייתה אצל יהושע 38 שנים, וכאן הסתיימו ה38 שנים וכביכול החוב לאות יוד כבר הסתיים, וגם כבר לא הייתה סכנה ליהושע מדור המרגלים לכן משה רבינו חזר לקרוא לו הושע.

**עוד הרחבה בעניין

אלא זה מוכיח עד כמה עבירה יכולה להשפיע לרעה למרות התשובה והבכיות, כי עבירה יכולה ליצור שורש פורה רע ולענה שאינו נראה מעל פני השטח כלל וכלל, אבל פתאום הוא יכול לבצבץ ולהחטיא רח"ל.

ואכן מצאנו ששורש חטא המרגלים "לשון הרע" בצבץ לאחר ה38 שנה, כפי שמצאתי באור החיים בפרשת חוקת מהמדרש שמהנחשים השרפים מתו כל ה15 אלף שהיו אמורים למות בקבר בתשעה באב בשנת ה40 מיציאת מצרים, ובכל זאת הם לא מתו בקברם, ואותם הניצולים הם אלו שחטאו בלשון הרע על המן ונהרגו מהנחשים כי כבר מאסו בחיי המדבר.

ופלא איך יתכן שה15 אלף שכבר חשבו שימותו ובכ"ז קיבלו את חייהם במתנה בכל זאת חטאו שוב בלשון הרע, ולא התנהגו בהתבטלות מוחלטת לה' כאדם שחייב הכרת הטוב עצומה???

ויתכן שאלו שקמו לתחיה, למרות שעברו 38 שנה ולמרות שראו את עוצמת העונש על לשון הרע, בכל זאת שורש החטא לא נעקר לגמרי, וזה בצבץ

בראש השנה תש"פ ראיתי את הכלי יקר שהסביר שמשה רבינו נתן הגנה ליהושע משך כל ה38 שנים שדור המרגלים חיו, ולכן לאחר פטירת אחרון דור המרגלים יהושע כבר לא היה זקוק להגנה, ולכן חזר שמו ליהושע.

והתבוננתי בדבר, שהרי המרגלים עצמם שהוציאו את דיבת הארץ מתו מיד באותה שנה, ומיד לאחר חטא המרגלים משה מסר את העונש לעם ישראל שכל מי שהיה מעל גיל 20 ביציאת מצרים ימות במדבר, ולאחר מכן היו מעפילים שרצו לתקן על ידי שהתעקשו לעלות לארץ ישראל נגד ציווי ה' והם מתו כדבר ה', ואחרי מעשה המעפילים כל עם ישראל חזרו בתשובה שלימה על חטאם ובכו מרה ימים רבים, ולא התבטלה הגזירה אלא כל ט' באב היו בני אותו דור נכנסים חיים לקבר והיו מתים כ15 אלף כל שנה, כמובא בתוספות ב"ב עד' בשם המדרש, כך שראו וחשו את העונש כל שנה ושנה באותם 38 שנים.

ואם כן מדוע עדיין היה חשש שיהושע יושפע לרעה שהרי עיקר החוטאים – המרגלים מתו מיד, ואילו בני הדור ההוא חזרו בתשובה ימים רבים וקיבלו עונשם במשך כל אותם השנים???

וטהר לבנו - האזינו

ובמפורשים האריכו בהסבר הדבר, מדוע שרה הקפידה עד כדי כך!!! והי הסכים לה ואמר לאברהם לשמוע לשרה גם בדברים הללו.

והתשובה פשוטה היא ששרה ידעה שיוולד בן צדיק שימשיך את אמונת אברהם ואת דרך התורה של אברהם אבינו, לכן כאשר נוכחה לראות שהגר שפחתה מתחצפת ומזלזלת בה למרות שהיא אדונה לכן פחדה שרה שמאישה כזו יצא בן חצוף בלי גבולות כפי שאכן יצא ממנה ישמעאל שהגדרתו פרא אדם ידו בכל ויד כל בו, וילד של אישה כזו מסוכן לבנה יצחק שאמור להיוולד, ולכן שרה שדאגה מאוד לרוחניות של יצחק הקפידה שהגר תפיל את עובריה, ולכן גם גירשה את הגר ואת ישמעאל שלא יחיו יחד עם בנה יצחק הצדיק.

ואכן מיד לאחר העקידה כאשר יצחק היה בן 37 שאז יצחק הפך לקרבן עולה קודש הקדשים, אז כבר לא היה סכנה רוחנית ליצחק, ולכן שרה סיימה את תפקידה בעולם, ונפטרה תכף לאחר העקידה.

וזכות שרה שכל כך נלחמה לחינוך בנה ולרוחניות בנה שלא יתקלקל, למרות שהבית של אברהם היה בית של עמוד החסד בעולם, היא זאת שנותנת כוח וזכות ליהושע במשך 38 שנה שלא יושפע לרעה חלילה מדור המרגלים.

לאחר 38 שנה, וכמובן הם באו בנימוקים של צדק ומצווה, כמו המעפילים שחשבו שהם יתקנו חטאם על ידי שידחפו להיכנס כבר ומיד לארץ ישראל וגם בלי רשות מבורא עולם, ואף נגד רצון ה' המפורשת!! ולכן הם טעו והטעו ודיברו רע על המן, כפי שאומרים שהדרך לגיהנום רצופה בכוונות טובות. **וכמו** כן, מספיק יהודי 1 וכל שכן 15 אלף שיכולים לגרום לעם שלם לעיוות מחשבה מוחלט!!!

אגב זה הוכיח לעם ישראל מדוע כל דור המרגלים מתו במדבר ולא נתכפר להם, כי שורש הלשון הרע עדיין לא נעקר לגמרי, וזה הוכח לכל עם ישראל בכך ששוב נפלו אותם ניצולים מחטא המרגלים בחטא לשון הרע, כפי שחטאו המרגלים לפני 38 שנים, ולכן גם יהושע היה צריך הגנה של 38 שנה נגד סכנת המרגלים למרות כל התהליך של התשובה והעונש המתמשך וכאמור.

וממי יהושע קיבל את ההגנה כל 38 שנה?? כאמור כתב **החנוכת התורה** שהיה זה משרה אמנו שהוחלף לה האות י' משרי והפך לשרה לאות ה' בסופה, ושוב בראש השנה התחדש לי הקשר בין השנים, שהנה מצאנו ששרה אמנו הקפידה על הגר וגרמה לה להפיל את וולדה, וגם הקפידה על זלזול הגר בכבודה וגרשה אותה מביתה, ולאחר מכן שרה גרשה את הגר יחד עם ישמעאל מהבית,

עם נבל ולא חכם הלוא הוא אביך קנך הוא עשך ויכננך

ולכן דווקא בפסוק שעם ישראל מקבל תואר מכוער ונורא של נבל, מיד יש את הביטוי "**אביך**", כי אבא שלנו אוהב אותנו בשיא הכלוך ורוצה שנתעלה.

אז קדימה בואו נשוב לאבא יקר שאוהב אותנו גם כשאנחנו מנוולים ומטונפים בעבירות, התנערי מעפר קומי לבשי בגדי תפארתך עמי.

בליל שבת שאלתי את ילדי ממי יותר תפגעו כשיקרא לך מנוול, האם מאדם זר שככה יקרה לך, או מאביך שיקרא לך מנוול??

ובני היקר **יאיר אברהם** ני"ו ענה: מאבא זה יותר פוגע!!! **אבל** עדיין **מאבא זה בריא יותר**, כי זה מגיע מתוך לב אוהב, שמוריד הכל על השולחן במטרה לתקן ולפתור את הבעיה.

ובאמת את הניתוח הטוב ביתר נרצה לקבל ממי שמאוד אוהב אותנו, כי הוא יקפיד ממש על כל כללי הזהירות ועם כל הרגישות והאכפתיות, בידי אבינו שבשמים אבינו האב הרחמן.

לי נקם ושילם לעת תמוט רגלם - יישר כוח לתלמידי הנפלאים שחידוש זה והבא בזכותם!!

ולא אבה השחיתם ולא השליכם מעל פניו עד עתה", ולדעת רבי יהושע בן לוי מימי אליהו, ולדעת רבי יוחנן אמר מימי חזקיהו שנאמר "למרבה המשרה ולשלום אין קץ על כסא דוד ועל ממלכתו להכין אותה ולסעדה במשפט ובצדקה מעתה ועד עולם קנאת ה' צבאות תעשה זאת".

והנה מצאנו ברש"י שם שמבאר בדעת רבי יהושע בן לוי, שלמרות שלדעתו תמה זכות אבות עוד בימי אליהו, בכל זאת על ידי **רחמים** הוזכרה להם **בימי חזאל** מלך ארם, כמפורש בפסוק:

ובתוספות שם מביא דעת רבינו תם שזכות אבות תמה אבל ברית אבות לא תמה שהרי כתוב (ויקרא כו) "וזכרתי את בריתי יעקוב", וזה מדובר לאחר

כתב רש"י לעת תמוט רגלם – "כשתסתיים זכות אבותם שהם סמוכים עליו" עכ"ל, ואז יגיע עת הגאולה השלימה בזכות בורא עולם למען שמו, ומשמע מדברי רש"י שזכות אבות תשאר עד קרוב לגאולה השלימה.

והנה הגמרא שבת נה' חוקרת מאימתי הסתיימה זכות אבות?? **לרב** מימות הושע בן בארי שנאמר "אגלה את נבלתה לעיני מאהביה ואיש לא יצילנה מידי", ולדעת שמואל מימי חזאל שנאמר "וחזאל מלך ארם לחץ את ישראל כל ימי יהואחז", **ובהמשך** כתוב "ויחן ה' אותם וירחמם ויפן אליהם למען בריתו את אברהם יצחק ויעקב

וטהר לבנו - האזינו

ואכן לרבינו תם מה שמזכירים בתפילת 18 חסדי אבות עד ימינו כתקנת אנשי כנסת הגדולה, צריך לפרש שמזכירים "ברית אבות" שהקב"ה בגלל חסדי אבות כרת עמם ברית, אך זה דוחק בלשון, ואולי מודה רבינו תם **שעל ידי תפילה** שמעוררים רחמים הקב"ה **זוכר לא רק את ברית שעשה עם האבות אלא גם את זכות אבות**, וכדברי רש"י שעל ידי רחמים מתעוררים זכות האבות, ויתכן לדעת ר"ת כפי שדייק בלשון הפסוק, שבימי חזאל שלא התפללו, לכן הקב"ה הצילם רק מכוח "ברית אבות" ולא בזכות האבות, ולפי זה מובן שמזכירים בתפילות "זכות אבות" גם לדעת ר"ת ודבריו יהיו תואמים גם כדברי המדרש ויקרא רבה **שזכות אבות לא תמה היינו שמתעורר על ידי תפילה**.

אומנם לפני ביאת המשיח בגאולה השלימה, אזי הקב"ה לא מעורר את זכות אבות גם לא על ידי תפילה, כי ה' רוצה לגאול את ישראל בגאולה שלימה **למען שמו באהבה**, ולכן יתכן שבימי חזקיהו היות והיה אמור להיות משיח והגאולה הייתה אמורה להיות גאולה שלימה במפלת סנחריב רק אילו היה חזקיהו אומר שירה על הנס, לכן אז הנס של **מפלת סנחריב הייתה בלי זכות אבות ולא ברית אבות** אלא מתוך "קנאת ה' צבאות", שהבטיח להביא את הגאולה בכל מצב בלי תנאים וכפי שכתבתי במאמר "שימה בניהם".

והיות ובסוף חזקיהו לא נהיה משיח, לכן שוב מתעוררת זכות אבות על ידי רחמים ותפילות עד קרוב לגאולה השלימה שתבוא בקרוב בימינו ממש אמן ואמן.

חזקיהו מיועד למשיח ה' – שירת האזינו ושירת הגאולה

לחזקיהו על חשיבות השירה שיהיה עליו להודות על הנס בשירה ובהודאה לה', ופלא הדבר שלמרות זאת חזקיהו לא אמר שירה??

ובפרט, ש3 ימים קודם הנס הגדול חזקיהו מלך יהודה חלה במחלה קשה מאוד וכמעט מת מתוך כאב וצער עצום, והנביא שכנראה רצה לעודדו שיתפלל על עצמו אמר לו מות תמות ממחלתך זו, ועד זמנו לא היה אדם שהבריא ממחלה קשה – ע"פ ישעיהו לח' א' ורש"י שם.

ומחלתו זו לכאורה היה בה צד לכאורה של חילול ה', שהרי הבטיח לו קודם כמה פעמים שאין לו לחשוש מסנחריב, ואם חזקיהו חלה 3 ימים לפני בוא צבא סנחריב לירושלים, יש שיאמרו שחזקיהו חלה מרוב מתח ופחד מסנחריב, ויטעו לטעון שחזקיהו לא בטח בה' כראוי ח"ו, ויתכן שבכל זאת ה' החלה אותו כי רצה שחזקיהו יגיד שירה על הצלתו ממות לחיים, וזה יהיה הכנה לחזקיהו על חובת הכרת הטוב ושיגיד שירה גם על הנס

הגלות – לאחר כל הדעות שהוזכרו בגמרא, ואכן אנחנו לא מזכירים זכות אבות אלא הברית, ואם כן שמואל שאמר מימי חזאל דייק מדכתוב למען בריתו ולא למען זכותו, ומוסיף הר"ן בדברי ר"ת "ולא ישכח את ברית אבותיך" אשר נשבע להם:

אבל לפי דיוקו בדברי שמואל לכאורה קשה שמשמע שהזכות אבות הסתיימה עוד קודם ימי חזאל, שהרי כאן הקב"ה השתמש בכוח ברית אבות, אומנם היות והפסוק מסיים "עד עתה" משמע שגם כוח זה שהצילם עתה תם ונגמר וכפי דיוק רש"י, וא"כ גם כוח ברית אבות נגמר ותם, ואיך כתב ר"ת שברית אבות עדיין ממשיך?? ואולי לדעת ר"ת הכוונה "עד עתה" לומר שלמרות שהסתיים זכות אבות בכל זאת הקב"ה לא השחית את ישראל עד אותו הזמן כי "ברית אבות" עדיין נשאר וממשיך.

ואילו ר"י בתוספות מביא את תחילת הסוגיה ששמואל אמר תמה זכות אבות ורבי יוחנן אמר תחון – תעזור זכות אבות, וטוען תוספת שבאמת אין מחלוקת בין שמואל לר' יוחנן, אלא שמואל התכוון שלרשעים תמה אבל לצדיקים לא תמה, ואילו ר' יוחנן דיבר על צדיקים שלהם יש זכות אבות, ומוכיח תוספות טענתו שהרי ר' יוחנן עצמו אמר שמימי חזקיהו תמה זכות אבות ולכאורה זה סותר מה שאמר תחון שאפילו בשעת חורבן מועילה זכות אבות, אלא שתמה זכות אבות רק לרשעים, ומסיים תוספות שלכן מזכירים זכות חסדי אבות בתפילת שמונה עשרה כפי שתקנו אנשי כנסת הגדולה שהיו בבית שני, כמו כן מפורש במדרש סוף ויקרא רבה רבי אחא אומר לעולם זכות אבות קיימת.

הגמרא בסנהדרין צד' אומרת שחזקיהו המלך היה אמור להיות המשיח והגאולה הייתה אמורה להגיע לנצח, ורק בגלל שחזקיהו לא אמר שירה על הנס הגדול שכל חיל סנחריב העצום שעוצמתו הייתה כה גדולה עד שכבש את כל העולם והצליח לערבב את כל העמים, כי לא הייתה מדינה שלא ניצח אותה,

ובנס מופלא כל צבא סנחריב מתו בבת אחת בליל פסח, וזה קרה לדעה אחת בגמ' על ידי שהחיילים של סנחריב שמעו את שירת המלאכים סנהדרין צה', ומרוב מתיקות רוחנית לעומת טומאתם הרבה הם מתו, כי גופם הטמא לא היה מסוגל לסבול את עוצמת מתיקות הרוחנית הקדושה, כמו אשה סוטה שהטומאה שבה לא יכול לסבול את קדושת המים שנמחק במ שם ה', ולכן היא גופה מתפוצץ ממש ומתה.

והנה בעצם ה' יכול היה להמית את צבא אשור ברגע אחד בכל דרך אחרת, ומדוע בחר ה' להמיתם על ידי שירת המלאכים?? ויתכן שה' רצה לרמז

וַיִּהְיֶה לְבָנוּ - הָאֲדִינוּ

שמובטח שחורב לא תעבור בארצכם כשמקיימים את התורה, כדבר טבעי ומובן מאליו, ולמרות שמלך מצרים התחנן שלא ילחם עמו כי הוא רק עובר בארץ ישראל ואין בכוונתו חלילה להילחם ביהודים, ולמרות שהנביא ירמיהו מודיעו לא להילחם, בכל המלך התעקש ונלחם כי היה בטוח בכוח התורה והבטחת ה' בפרשת בחוקותי, ובסופו של דבר המלך הצדיק מת במלחמה, כי לא הכיר את דורו שהיו לציני הדור שהסתירו את עבודה זרה בביתם ככתוב בקינות.

אומנם חזקיהו חשש כל הזמן מפני שבנא שהיה ראש ישיבה גדול ממנו, שלחזקיהו היה 11 רבבות בישיבה ואילו לשבנא היה 13 רבבות בישיבה, ולכן פחד שה' לא יעזור מפני הרוב הרשעים, ולכן ברגע שידע שהנס מובטח שיהיה מפלה לסנחריב למרות שבנא וסייעתו כי ה' אמר לו כמו שמופיע בפרק ח' שאין קשר של רשעים נחשב במניין סנהדרין כו', ע"כ לא דאג חזקיהו וסבר שאין צורך להודות על מפלת סנחריב, כי מגיע באופן טבעי שלום לצדיקים, ולמרות שחשב תחילה לשיר בכ"ז בסוף החליט לא לשיר כי חינך את הדור על עוצמת התורה ועל גדלות לומדיה בטהרה, ובגדלות האדם השלם הפרידם מהרשעים הרבים והחוטאים, ובאי אמירת השירה רצה להנחיל לעם על עוצמת התורה שבאופן טבעי מגיע הניסים כמובן מאליו.

אבל מכל מקום חזקיהו היה חייב להודות ולתת שירה על נס מפלת סנחריב, א. כי כל השכר על קיום מצוות ה' זה חסד ה', שלא יהיה לנו נהמא דכיסופא, ורק רצה הקב"ה לזכות את ישראל, ולכן כביכול גומל ומשלם כשכר פעולה אבל כל תהליך זה מהותו חסדים טובים, ב. הקב"ה נהג בדורו של חזקיהו לפני משורת הדין בחסד וברחמים, בכך שביטל מלהחשיב את רוב עם ישראל כרשעים בטענה שאין קשר רשעים נחשב,

ולאיה לדבר שבפרק מג' כתוב שבדורו של חזקיהו היו עם ישראל אמורים למות ולהישמד, והקב"ה בגודל אהבתו וחסדיו הרג במקום עם ישראל את כוש וסבא ככופר נפש לעם ישראל, ואם פשוט הדבר שאין הרשעים נחשבים למנין רוב עם ישראל באופן מובן ורגיל, אם כן לא היו זקוקים עם ישראל לפדיון נפש תחתם שהרי צדיקים היו?

אלא ברור מכאן לענ"ד שאכן בפשטות ברוב עם ישראל נכללים גם הרשעים ורק בחסדי ה' ובאהבתו החשיב את סיעת חזקיהו הצדיקים כעם ישראל כולו בלי לחברם לרשעים, והיות ואין ביטול רוב עם ישראל הרשעים דבר פשוט הוא, לכן היו זקוקים עם ישראל לפדיון וכופר נפש.

וכאמור שירת האזינו היא שירה חשובה ביותר לעם ישראל, כי יש בה הבטחה לגאולה בכל מצב של עם ישראל למען שם ה', והשירה מלווה את עם ישראל כל משך הגלות עד הגאולה, ומהגאולה חובה לשיר שיר חדש, להודות שה' גאל את ישראל

העצום שיהיה לעם ישראל במפלת צבא סנחריב, וקשה הדבר מדוע בכל זאת חזקיהו שאמר שירה על הצלתו מהמחלה בכל זאת לא אמר שירה על הצלת העם מידי סנחריב??

ועוד פליאה עצומה לפנינו, שבאמת חזקיהו אמר במפורש כשהודה בשירה על הצלתו מהמחלה הזכיר במפורש שאילוולי היה מת לא היה מסוגל לומר שירה ותודה על הנס שיהיה עם מפלת סנחריב, ועכשיו שניצול לחיים הוא מסוגל לומר שירה ותודה על הנס שיהיה עם מפלת סנחריב, והנה למרות שרצה לומר שירה על מפלת סנחריב בכל זאת ברגע האמיתי כשקרה הנס חזקיהו לא אמר שירה ותודה, ופלא עצום למה לא אמר כפי שרצה לומר??

והנה שמתי לב, שכאשר חזקיהו התפלל לרפואתו הזכיר את צדקותו ואת עבודת ה' הטובה שעבד את ה' – שם לה' ג', ואכן ראיתי במלבי"ם שרצה להזכיר זכויותיו וכך לעורר רחמים, אך בתחילה כשראיתי זאת נפלאתי כי יעקב אבינו בעת צרתו כשהפלל לה' מפני עשו הרשע לא הזכיר זכויותיו ושלמד בהתמדה 14 שנה בלי לשכב בלילה בישיבה של שם ועבר אלא אמר "קטנתי מכל החסדים"??

אומנם כאשר חזקיהו הבריא ואמר שירה מצאתי להיפך שאמר תודה לה' שלמרות כל חטאי הרבים כביכול הקב"ה לקח את חבילות של העבירות וזרקם מאחורי גבו בכדי להתעלם מהם שם יז', והוא בענוותו הרבה טען שכאילו יש לו חטאים עצומים ורבים, וזאת למרות מחלתו הקשה שהתייסר בה קשות שהיא אמורה לכפר על חטאים בכל זאת חזקיהו לא החזיק טובה לעצמו ולמרות שהרים את כל ממלכת יהודה בתורה ויראת שמים מושלמת, בכל זאת אמר תודה כאילו קיבל מתנת חנינם למרות חטאיו כי רבו, וזה מוכיח כדברי המלבי"ם שמה שבעת מחלתו טען שמגיע לו רפואה מחמת מעשיו הטובים היה רק במטרה לעורר רחמים עליו, והנה מוכח כשהבריא הוא הבטיח שיאמר שירה על הנס של מפלת סנחריב, ובכל זאת הוא לא אמר שירה על מפלת סנחריב, ולמה??

אומנם יתכן שהסיבה שחזקיהו מלך יהודה לא אמר שירה על הנס שהיה במפלת סנחריב היא, כי יתכן שחזקיהו חיזק את עמו מול רוב עם ישראל – עשרת השבטים שעבדו עבודה זרה ואבדו מארצות הגויים, והסביר להם את עוצמת התורה הקדושה, ואת תוקף קיום מצוות ה', שמי שהולך ודבק בדרכי ה' מגיע לו כביכול בדרך הטבע שיהיה לו כל טוב בעולם, וכדברי התורה בפרשת בחוקותי "אם בחוקתי תלכו ונתתי שלום בארץ".

ואכן מצאנו דוגמא לזה בד"ה ב' פרק לה', במלך הצדיק יאשיהו שנלחם במלך מצרים כי היה בטוח שמגיע לו הניצחון בגלל צדקות הדור, בטענה

וטהר לבנו - האזינו

בחסדו בכל מצב על ידי תחבולות כפי שעשה בימי חזקיהו שביטל את רוב עם ישראל הרשעים

והתמקד רק בצדיקים וכך הביא להם ישועה גדולה.

לחזקיהו היה כוח או לא

במד"ש רבה איכה ד' טו' ובילקוט שמעוני שמואל ב' כב' רמז קס"ג ארבעה מלכים מה שתבע זה לא תבע זה, ואלו הם, דוד, ואסא, יהושפט, וחזקיהו, ובהמשך כתוב עמד יהושפט ואמר "אין בי כח לא להרוג ולא לרדוף" אלא הריני "אומר שירה ואתה עושה" אמר לו הקב"ה אני עושה כן שנאמר "ובעת החלו ברנה נתן ה' מארבים".

עמד חזקיהו ואמר "אין בי כח לא להרוג ולא לרדוף ולא לומר שירה" אלא הריני "ישן במטתי ואתה עושה". א"ל הקב"ה אני עושה כן שנאמר "ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור".

ואין מדרש זה סותר האמור קודם, שאכן חזקיהו טען אין לי כוח בדרך הטבע לנצח מחמת רוב העם שהם סיעת שבנא שהיו רשעים, אבל היות והקב"ה עשה חסד לפני משורת הדין שהחשיב כאילו עם ישראל זה רק סיעתו של חזקיהו לכן טען

חזקיהו בדרך הטבע אין לי שום כוח, אבל על פי חסדי הבורא יתברך שהחשיב רק אותנו לכל עם ישראל ולפי זה הוא החשיב את כל עם לצדיקים, אם כן מגיע לסייעתי שהכל יעשה בורא עולם בלי שאשתתף אפילו במשהו קטן בניצחון, גם לא בשירה, כי אם כל עם ישראל צדיקים הרי שמגיע לעם ישראל ניצחון מושלם ומוחלט בלי שום השתתפות של כוח אנושי כי רצה לחנך את דורו על עוצמת כוח התורה וכאמור קודם, **ולחזק** העניין עוד שהיות ויהושפט אמר אני אשתמש בכוח השירה ובזכות זה ננצח במלחמה, טען חזקיהו שגם להילחם בסנחריב בכוח השירה אין לו כוח, ואולי כאמור אין לו צורך כי יש כוח התורה, אומנם הטענה נגדו בכל זאת מדוע לא אמר שירה לאחר הניצחון כפי שהתחייב בימי חוליו, ושוב יתכן שכל כך התחזק חזקיהו בכוח התורה, שזה עוצמתי יותר מכוח השירה.

גאולה בזכות מי?! וזוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה

יתכן שהגאולה מובטחת אינה בזכות האבות אלא "למען שמו" שהבטיח גאולה בכל מחיר, אבל "וזוכר חסדי אבות" מועיל שנחשב בני האבות למרות שחלפו אלפי שנים

ורחוקים אנו מקדושת האבות מאוד, וחותרים ב"מגן אברהם" כי קשר הדורות הוא בכוחו "כי ידעתי למען אשר יצוה בניו אחריו וגו'".

זכור ימות עולם בינו שנות דור ודור שאל אביך ויגדך זקניך ויאמר לך

אכן דע וזכור היטב, שהתורה מיוחדת היא מכל חוכמות העולם, שאכן בחוכמות העולם מה שגילו חכמי הדורות הקודמים תגליות שאכן פועלים כמו למשל המצאת הגפרור או הרכבת וכו' אכן חוכמה זו לא התבטלה אבל אין התפעלות מהם בזמננו, כי הם שודרגו עד לאין ערוך, למשל מי ישתמש היום במחשב שהיה לפני 20 שנה, או מכשיר סלולרי מלפני 20 שנה, המכשירים החדשים גרמו שרוב ההמצאות של החכמים של פעם איבדו מחשיבותם למרות שהם בהרבה מקרים בסיס לשדרוגים והשכלולים של הדורות הבאים.

אבל אנחנו יהודים נתבונן שלמרות שעברו 3500 שנה מאז נתינת התורה, בכל זאת כל דור רק מגלה את החוכמה הטמונה בתורה בתנ"ך, בכל אות וכל משפט כמה הלכות כמה חידושים כמה סודות טמונים בהם כים שאין לו סוף, וכפי עדות התורה בפרשתנו "כי לא דבר ריק הוא מכס", וכפרש"י שאין משפט או מילה או אות מיותרת בתורה, וכל רובד שהתווסף במשך הדורות למרות שזה רק סברות בכל זאת הכל מתקיים ורק מתווסף עליהם עוד חידושי תורה כמו ים שאין לו סוף, אבל הכל בשאיפה להתחבר למקור האמת והחכמה המושלמת שהיא זכה וברורה יותר דווקא בדורות הקדמונים.

ואילו הסברות וההשערות המדעיות שאמרו חכמי הגויים מדעתם, מה אינם תגלית מדעית מוכחת, אלא חוכמה בלי תוצאות בשטח במכשירים אלא רק תאוריות וכו' הרבה מאוד מהדברים התבטלו לגמרי ע"י חכמים בדורות הבאים, שסותרו לגמרי את דבריהם עד כדי הצגתם כשטות מוחלטת, כמו חכמי יוון שאמרו שהעולם מוחזק על ידי פילים, ועוד טיפשויות אחרות..

ואולי מהאבא לא כ"כ תקלוט זאת כי הוא "ויגדך" קשה כגידים, אבל "זקניך" ויאמר לך שברכות ובקלות תראה שמקור החוכמה הוא בדורות הקודמים, **וזה** יבלוט כמו שאמרו אפילו בתקופת הגמרא אם הראשונים כמלאכים אנו כבני אדם ואם הראשונים כבני אדם אנו כחמורים.

הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט – אין ויתור!! ומה אם יהודי ותרן?

הגמרא ב"ק נ' אמר ר' חנינא: כל האומר הקב"ה ותרן הוא ויתרו חייו, שנאמר "הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט", **ובירושלמי כתוב "ויתרו בני מעיו"**, והאם יש הבדל? ולמה דווקא בני מעיו??

והתשובה לכך, ע"פ רש"י, שכתב שהסיבה לעונש החמור הוא, כי גורם לו ולאנשים אחרים לזלזל בחומרת החטאים, כי יטענו שה' רחמן ויוותר, **ואם** כן הדברים מובנים, כי גדולי ישראל שאמרו לוותר בעיקר על מריבה שלא התחילו בגלל ידיעה שאתה תוותר.

וכמו כן האם בן אדם שנוהג במידת הוותרנות, כי שמע ולמד וקיבל מרבותיו שמוויתור לא מפסידים, האם הקב"ה ינהג עמו גם מידה כנגד מידה במידת הוותרנות?? הרי כתוב שמי שאומר שה' ותרן הוא ימות??

וכמו הסיפור בגמ' ב"מ ל' עם אותו אחד שניצל את רבי ישמעאל שיעזור לו בנשיאת העצים, וברגע שהניצל היה חד ומכוער אמר לו רבי ישמעאל לכל

וטהר לבנו - האזינו

עצמו ובולם פיו מלדבר דברי גנות על חברו ולעורר מדנים עליו, כן למעלה אין המקטרג יכול לפתח פיו לדבר קטגוריא.

דהיינו שגם העבירות עצמם למרות שעובדות כביכול באופן אוטומטי, בכל זאת יש כוח לחוק של מידה כנגד מידה להשפיע על החטא שלא יפעל ולא יזיק.

וכלפי המושג יוותרו בני מעיו, גם זה משעות של מוות, רק יש בזה הדגמה לחטא שאמר הקב"ה ותרן, שכביכול אדם יכול לחטוא ואין לזה משמעות, וזה כפי שאדם יטען מה התועלת באוכל אם אדם מוציא את האוכל ביציאותיו, וכמובן שזה שטות כי רק המיותר מהאוכל עובר לפסולת אבל עיקר המזון מזין ומחיה את האדם, ואם כל המזון ילך לפסולת הגוף ממילא האדם ימות, וכך הנהגת הקב"ה שנכון שיש חטאים שנמחקים אבל זה בגלל עשיית תשובה, אבל באופן רגיל חטא מזיק לאדם. תשובה המועילה.

כל דרכיו משפט צדיק וישר הוא

ואולי זה מדויק בפסוק, "הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט קל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא", שיש להקב"ה "דרכיו", דהיינו כמה דרכים, יש דרך משפט של ר"ה שזה אמת מוחלטת, ויש דרך משפט של יום כיפור שהיא מידת החסד.

אבל שניהם דרכים ישרים שמביאים לשלימות, והקב"ה בכוונה שילב 2 הדרכים "תמים פעלו" לסייע גם לבינוניים לקבל שנה טובה, כי "צדיק וישר הוא", מחפש ליישר דרכנו מתוך צדקותו וטובו, ומתוך הכרת הטוב על טובו עלינו לעובדו בלב שלם מתוך שמחה שזכינו להיות בניס לאב אוהב ורחמן.

ואמר אי אלהימו צור חסיו בו, כשהיהודים יתיאשו מע"ז אז ה' יבוא ויגאל אותנו

ויתייאשו מהידבקותם לע"ז של ימינו וישתוקקו לקרבת ה' הטוב כי זה הטוב האמיתי, ככתוב ואני קרבת אלוקים לי טוב.

ואז יתגלה הקב"ה עלינו ויגאל אותנו מכל היצר הרע שעוטף אותנו כביכול בחיבה, לנוחות החיים כביכול!!!

בשורות טובות לכולנו, שבת שלום, שבת נקיייה מחטאים זה שבת מתוקה ומיוחדת, נצלו אותה לטובה עם המשפחה שאותה אתם הכי אוהבים, והפעם תשקיעו עוד קצת עבורם, ופתאום תופתעו לטובה, הם יחזירו לכם אהבה הכי מתוקה, אהבה משפחתית.

שירת האזינו – וחיוב כתיבתה נכתב בפרשת וילך, והסיבה לכך

ואולי לכן כתוב ציווי בתורה ואתם כתבו לכם את השירה הזאת ליד הפסוקים המחרידים שיאמרו **על כי אין אלוק בקרבי מצאוני הרעות** וגם ליד **ואנוכי אסתור הסתיר פני ביום ההוא**, למרות שכתוב ברש"י שהציווי כתבו את השירה

העולם אני מפקיר מלבד לך, כי גם כאשר פועלים במידת חסידות לפנים משורת הדין זה לא מיועד לניצול לרעה.

וזכיתי ומצאתי בנפש החיים א' יב' ששואל שאלה זו, וכתב שאפילו איש חסד המתנהג במידת ותרנות, בכל זאת אם יאמר ה' וותרן יוותרו חייו, והסיבה לכך טוען הנפש החיים באופן שונה ממה שכתבתי, ותירוצו שהעונש אינו כנקמה ח"ו, רק "חטאים תרדף רעה" משלי יג, כא, שהחטא עצמו הוא המעניש כביכול, כי כל מעשיו ונרשמים מאליהם וכביכול פועלים לטובה או לרעה באופן אוטומטי כביכול.

אומנם תמכתי יתדותיי מכוח דברי החפץ חיים, שמידה כנגד מידה פועלת עד כדי כך שאפילו על עוון לשון הרע הקב"ה נוהג במידה כנגד מידה, וזה לשון החפץ חיים בספר שמירת הלשון שער הזכירה פ"ב וז"ל: מדה כנגד מדה, ולכן כמו שהאדם כובש את

המנחת חינוך במצוה שיא' אות י' דקדק בלשון הגמרא, שצדיקים גמורים נכתבים ונחתמים לאלתר לחיים - בר"ה, ולהיפך הרשעים, אבל הבינוניים תלויים עד יום כיפור, זכו נכתבים, ומדייק המנ"ח שלא הזכירו בגמ' אצל הבינוניים לשון נחתמים.

והפני יהושע מסביר פשר העניין, שבר"ה הקב"ה מתנהג במידת אמת, ולכן על כן הנכתבים בר"ה נחתמים כי חותמו של הקב"ה אמת, אבל ביום כיפור הקב"ה מתנהג במידת החסד שאין רשות לשטן לקטרג, וסולח ומוחל לעוונות עמו שזה מדת רב חסד, ולכן לא נזכר לשון נחתם כי אין זה הנהגת מידת האמת.

כתב רש"י שהיהודים לפני בא הגאולה יגידו שהעבודה זרה שעבדו לא עוזרת להם,

ונשאלת השאלה וכי בימינו לפני הגאולה שייך בכלל המושג עבודה זרה אצל היהודים? וכן בקריאת שמע שמוזכר איסור ללכת לעבוד ע"ז, וכי שייך זה בימינו עד כדי כך שצריך כל כך הרבה הזהרות חריפות?!

ואולי בימינו הע"ז היא הטכנולוגיה של המחשבים והסמרטפונים וכו' שיהודים יראו שקידמה זו כביכול רק דרדרה מצבם הרוחני והנפשי המשפחתי והכלכלי,

מעשה מבהיל של רבי אלחנן וסרמן שבזמן השואה חזר מארה"ב למות על קידוש ה' עם קהילתו שימותו בלי פקפוקי אמונה אלא בשמחה של מצוה, ה' יקום דמו והלוואי וזכותו של צדיק קדוש קדשים זה יגן עלינו אמן.

וַיִּהְיֶה לְבַנוֹ - הַאֲזִינוּ

שעשה רבי אלחנן וסרמן, שיהודים רבים נרצחו בשואה במחשבות איומות על הסתר פנים, **אבל רבי אלחנן וסרמן** הפך את זה לשירה והתרוממות הרוח והתלהבות דקדושה עצומה, והחיוך שהיה באותו הסתר פנים מאיר עד עצם היום הזה.

הזאת לא נכתב על מה שכתוב בפרשת וילך אלא על מה שכתוב בפרשה הבאה "האזינו", וזה פלא למה א"כ זה נכתב בפרשת וילך??

אלא יתכן שהמטרה הייתה לרמז להפוך את המצב של ההסתר פנים המחריד לשירה, כמו

ומידי דברי, על עוצמה של מסירות נפש, התחדש בשיעור נביא יהושע עם תלמידי כיתה ג' שובו ראשון לציון, שמדוע נכתב בפרק ב' ח' על רחב "והיא עלתה עליהם על הגג", למה לא נכתב אליהם? ונראה כי עלתה במעלה רוחנית עליהם שרחב למרות היותה גויה וע"פ הגמ' היא הייתה בעבר אשה טמאה מאוד, בכל זאת מסרה נפש להציל 2 יהודים למרות שבלשי מלך יריחו ידעו הכל ולא עזר התחפושת שעשו עצמם אילמים ומוכרי כדים, ובכל זאת סיכנה את עצמה עבורם, ולכן זכה להתעלות ולהתחתן עם יהושע בן נון הנביא הגדול ומנהיג עם ישראל אחרי משה רבינו, ושדבריה יהיה חלק מתפילת עלינו לשבח.

הקשר בין האזינו "ה"שמים והארץ ל"יום ה"שישי"

ולפי זה, הציווי שהקב"ה ציווה את האדם, תן דעתך שלא תחריב עולמי, לא רק לא להחריב בפצצות אטום את העולם, אלא אם לא ננהג בהכרת הטוב כלפי ה' וכרצון ה' שנלמד תורה ונקיים מצוותיו ונודה לו ונשבחו, וגם אם לא ננהג כלפי בני אדם המיטיבים עמנו בהכרת הטוב, בכך אנחנו מחריבים רח"ל את עולמו של הקב"ה.

ולכן משה רבינו טרח להפסיק את שירת השמים והארץ באומרו תורה לכלל עם ישראל בפרשת האזינו, כי גם בזה מומחש לשמים והארץ, ובעצם לכלל עם ישראל, שכל העולם כולו בשביל לימוד התורה, שגם שירת המלאכים מתגמדת מול לימוד התורה של עם ישראל.

ואכן השמים והארץ שתקו, ולא תענו למשה הרי נצטוונו מה' לקלס לפניו תמיד, לעומת השטן בעת המגיפה בפרשת קורח שטען לאהרן שבא לעוצרו מלהרוג, טען נגדו השטן שליח ה' אני וגם אם משה אמר לי להפסיק אני חייב לשמוע להקב"ה, וכאן השמים והארץ שתקו, כי הקב"ה הודיעים מתחילת ברייתם שכל תנאי קיומם זה לא מה שהם משבחים ומקלסים, אלא העיקר הוא התורה שעם ישראל לומד ומקיים, לכן שתקו מיד בלי ויכוח.

וייתכן שעם ישראל שהיו דור דעה ולפחות בפרשת האזינו בזכות כוחו של משה כשדרש מהשמים והארץ שישתקו ויקשיבו גם הם, ברצונו שעם ישראל יבין ויקלוט את עוצמת התורה) אכן קלטו והרגישו את שתיקת השמים והארץ, מה שאנחנו לא מסוגלים לשמוע ולהרגיש מפני קטנות מוחנו ודרגתנו.

אגב באמירת האזינו השמים ואדברה, ותשמע הארץ אמרי פי, בכך משה רבינו תיקן מה שלא דיבר אל הסלע, כי כאן לעיני כל ישראל משה רבינו הוכיח שיש פה ואוזן לשמים וכדברי המדרש הקודמים.

כתב רש"י על יום השישי, ה' למה?? ותירץ שה' התנה עם השמים והארץ, שנבראו רק על מנת שיקבלו ישראל את ה' החומשים/התורה, ורק בזכות זה יתקיימו השמים והארץ.

והקשה החברותא הגאון רבי אלדר נתנזון שליט"א – מדוע הקב"ה צריך לספר את התנאים שעשה לשמים והארץ, וכי בחירה יש להם כאדם, הרי הם משרתי ה', והבורא כרצונו ינהג בהם, להודיעם למה??

ונראה לתרץ, יתכן היות וכל הבריאה אומרת שירה והשמים מספרים כבוד קל, וכדברי המדרש **רבה האזינו י' אות ב'** שה' ברא שמים וארץ שיהיו מקלסים (משבחים) אותו, שנאמר (תהלים יט) **"השמים מספרים כבוד קל"**, וכיון שבא משה שיתק אותן שנאמר **"האזינו השמים"**.

וא"כ מצד הכרת הטוב בפשטות היה עליהם להתקיים, למרות שאין להם בחירה ונוצרו באופן כזה, בכל זאת ה' התנה עמם במפורש שזה לא מספיק לקיומם ולקיום העולם, ובעצם ההודעה להם היא משמשת ידיעה לדורות עבור עם ישראל, **כפי שכתב רש"י בהאזינו**, שלקיום העולם חייבים את עם ישראל שיקבלו את התורה ואת המצוות.

והסיבה לכך, שהכרת הטוב של בני אדם בעלי בחירה זה הגדלות ובה יש עוצמה וחיבובות, כי לא דומה הכרת הטוב של מלאך בלי בחירה, להכרת הטוב של בשר ודם, ומלבד זאת עם ישראל בהכרת הטוב להבורא אינם רק אומרים שירה ותודה, אלא מקבלים עליהם עול מלכות שמים ולומדים את התורה ומקיימים את כל מצוות התורה וזאת בנוסף לתפילות ולהודאות שבברכות ושבתפילות.

ורק על הכרת הטוב המושלמת הזו היה שווה להקב"ה את בריאת עולמו, ובפרט שכתוב שהקב"ה הסתכל בתורה וברא עולם, שזה הדם והרוח חיים של העולם.